

Методичний центр бібліотек закладів вищої освіти
Хмельницького обласного методичного об'єднання

Щорічне інформаційно-аналітичне видання
«Бібліотеки закладів вищої освіти Хмельниччини: цифри та факти»
Випуск № 11 (за матеріалами звітів про роботу бібліотек ЗВО області за 2023 рік)

Видається за рішенням методичної ради
наукової бібліотеки
Хмельницького національного університету від 2014 року

ЗМІСТ

- 1. Склад Хмельницького методичного об'єднання бібліотек ЗВО**
- 2. Нове в роботі бібліотек**
- 3. Текстовий звіт**
 - Бібліотечне обслуговування читачів
 - Просвітницька робота
 - Інформаційно-бібліографічна діяльність
 - Комплектування та облік фонду
 - Організація та збереження фонду
 - Система каталогів бібліотек
 - Науково-дослідна та науково-методична робота бібліотек
 - Підвищення кваліфікації
 - Впровадження комп'ютерних технологій
 - Господарська робота
 - Додаток 1. Перелік наукових публікацій працівників бібліотек ЗВО Хмельницького методичного об'єднання за 2023 рік

Склад Хмельницького обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО:

1. Наукова бібліотека Хмельницького національного університету - методичний центр (далі **НБ ХНУ**), I група за оплатою праці.
2. Бібліотека Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка (далі **Бібліотека КПНУ**), IV група за оплатою праці.
3. Наукова бібліотека закладу вищої освіти «Подільський державний університет» (далі **НБ ЗВО «ПДУ»**), III група за оплатою праці.
4. Бібліотека Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (далі **ХГПА**), IV група за оплатою праці.
5. Бібліотека Хмельницького університету управління і права імені Леоніда Юзькова (далі **Бібліотека ХУУП**), IV група за оплатою праці.
6. Бібліотека Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (**ХКТЕІ**), V група за оплатою праці.

Бібліотеки закладу вищої освіти – інформаційний ресурсний центр, який поєднує бібліотечну діяльність з ключовими елементами університетських технологічних сервісів, що забезпечують доступ до світових електронних ресурсів та знаходяться в центрі освітнього, наукового і дослідницького процесів університету.

Пріоритетними напрямками діяльності бібліотек об'єднання у 2023 році було:

- залучення та якісне обслуговування користувачів;
- удосконалення форм і методів обслуговування користувачів в умовах воєнного стану;
- формування інформаційних ресурсів бібліотек науковою, навчальною та навчально-методичною літературою на традиційних та електронних носіях, передплата періодичних видань;
- поповнення інституційних репозитаріїв університетів та інтегрування їхнього вмісту у світовий інформаційний науковий простір;
- сприяння у використанні наукометричних баз та проведенні вебінарів;
- вивчення та впровадження нових форм і методів роботи;
- забезпечення функціонування електронного каталогу, електронних корпоративних БД;
- створення бібліографічної продукції, видавнича діяльність;
- сприяння розвитку освіти та науки в університеті;
- сприяння принципам академічної доброчесності та свободи на основі відкритості та доступності електронних інформаційних ресурсів університету та бібліотеки;
- застосування інноваційних моделей підвищення кваліфікації через використання дистанційної та інтерактивних форм навчання, участь у навчальних програмах, онлайн-курсах, які пропонуються бібліотечним фахівцям;
- розширення інформаційного потенціалу сайтів бібліотек;
- підвищення інформаційної культури користувачів, сприяння розвитку їхньої інформаційної компетенції;
- формування позитивного іміджу університету, бібліотеки і підвищення її престижу серед здобувачів вищої освіти та співробітників.

Впродовж звітнього періоду всі бібліотеки об'єднання удосконалювали та запроваджували нові форми й методи роботи, брали активну участь в інформаційному забезпеченні навчального і науково-дослідного процесів навчальних закладів, трансформуючи весь комплекс послуг для якомога повнішого задоволення потреб різних категорій користувачів. Основну увагу, як і раніше, звертали на формування інформаційно-ресурсної бази бібліотек, удосконалення обслуговування користувачів, розкриття фондів засобами довідково-бібліографічного апарату, різноманітних наочних та просвітницьких форм, навчання читачів навикам пошуку та відбору інформації, сприяння всебічному розвитку особистості майбутнього спеціаліста. Усі бібліотеки об'єднання займалися волонтерською та благодійницькою діяльністю.

Нове в роботі бібліотек

Бібліотека ХКТЕІ

У бібліотеці розпочато роботу над створенням інституційного репозитарію.

Бібліотека ХГПА

Під час проведення масових заходів розпочали використовувати мультимедійні технології, що значною мірою покращило якість соціокультурної роботи.

Бібліотека КПНУ

- Поновлено низку нормативних документів відділу комплектування та наукової обробки документів;
- здійснено моніторинг питання «Вплив війни на читацькі інтереси та форми обслуговування користувачів»;
- проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Бібліотеки закладів вищої освіти: історія та сьогодення» (до 105-річчя бібліотеки університету);
- підготовлено та проведено читацькі конференції та інші патріотично-просвітницькі заходи;
- підготовлено 4 бібліографічних покажчики та 9 публікацій.

НБ ВЗО «ПДУ»

Працівниками бібліотеки укладено видання: «Анотовано-ілюстрований покажчик україномовних рідкісних і цінних видань 1918-1947 років «Галерея рідкісних видань Наукової бібліотеки Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»».

НБ ХНУ

- 31 жовтня 2023 року на базі бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка проведено науково-практичну конференцію «Бібліотеки закладів вищої освіти: історія і сьогодення» (до 105-річчя заснування бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка).
- Здійснено реєстрацію ХНУ в Національному консорціуму ORCID-Україна.
- Переведено на нову версію D-Space репозитарій університету з метою інтеграції до системи ORCID, опановано нові правила розміщення матеріалів у репозитарії.
- Затверджено нову редакцію «Положення про інституційний репозитарій Хмельницького національного університету ElarKhNU».
- У репозитарії створено новий розділ «Патенти та свідоцтва».

- Проведено соціологічне опитування «Інституційний репозитарій в інформаційному просторі університету» із застосуванням Google форми при анкетуванні користувачів.
- Проведено анкетування студентів університету «Майбутнє рідного краю у моїх руках».
- Організовано першу колекцію у фонді книгозбірні видань з особистої бібліотеки бувшого проректора університету, професора М.П. Войнаренка у кількості 500 прим., які були подаровані бібліотеці.
- Презентовано виставку з доповненою реальністю видань викладачів в межах тижня науки в університеті.
- Проведено робочу зустріч з питань нових напрямів класифікації та систематизації видань за системою УДК із зав. відділу класифікаційних систем Книжкової Палати України Муравйовою В.М.
- У межах договорів про співпрацю ХНУ з польськими політехнічними університетами міст Варшави, Кракова, Любліна та ін. бібліотекам передано перший у незалежній Україні фундаментальний підручник українською мовою – працю д.т.н. проф. ХНУ Я.Т. Кіницького «Теорія механізмів і машин».
- Приєдналися до бібліотек України для розвитку проєкту Ideas Cub.
- На сайті бібліотеки до сторінки «Краєзнавчі бази даних» додано рубрику «Місцеві періодичні видання», в якій містяться посилання на електронні версії місцевих газет «Є», «Всім», «Подільські вісті».
- Бібліотека брала участь у грантових проєктах:
 - Міжнародна літня школа «University Library and Digital Transformation» в Університеті ім. Адама Міцкевича в м. Познань (Польща)
 - «Книжкові гранти для бібліотек України»
 - «Незламні бібліотеки» – від британських видавництв у межах спільної ініціативи Українського ПЕН, британського благодійного фонду Book Aid International, Англійського ПЕН (English PEN), Міжнародного ПЕН (PEN International) та «Нової Пошти»
 - «Польська полиця в Україні»
 - Розіграш книжкової полицки від видавництва «Білка».
- Участь в анкетних опитуваннях: інституту вищої освіти НАПН України «Відкрита наука в закладах вищої освіти України»; відділу забезпечення якості вищої освіти для керівного складу ХНУ «Якість роботи структурних підрозділів, що організовують та супроводжують освітній процес в університеті».
- Участь у Всеукраїнських заходах:
 - онлайн-зустрічі «Авторське право у бібліотеці»;
 - спеціальному заході (у форматі відеоконференції) для бібліотек України щодо особливостей застосування положень закону «Про авторське право і суміжні права» в межах циклу зустрічей Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) із представниками креативних індустрій України з метою обговорення проблем, з якими стикаються їх представники в контексті охорони прав інтелектуальної власності, та обговорення можливих шляхів їх вирішення;
 - науково-практичній конференції «Наука XXI століття: інновації в умовах війни та повоєнного відновлення України», онлайн, у межах VI Фестивалю науки;
 - XII Всеукраїнській онлайн-школі бібліотечного журналіста на тему «Бібліотечна журналістика під час війни: фіксуємо, документуємо, генеруємо контент»;

- онлайн-дискусії «Оцифрування книг: бібліотеки і закон», 25 травня 2023 р. (захід провели ВГО Українська бібліотечна асоціація спільно з Бібліотекою Українського католицького університету та Науково-технічною бібліотекою ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»);
- розіграші книги Тімоті Ендрюса Сейла «Міцний альянс. Історія НАТО й глобального післявоєнного порядку» видавництва «Фабула», який проводив БФ «Бібліотечна країна» (до дня створення НАТО);
- круглому столі «Академічна доброчесність: досвід, практики, виклики, поступ», який відбувся за участі представників ЗВО України та державних органів (онлайн);
- онлайн-тесті з медіаграмотності «Медійна та інформаційна грамотність в цифровому просторі» (на платформі «Туреform»), який проходив у межах глобального тижня інформаційної та медійної грамотності;
- VIII Міжнародному інтелектуальному студентському онлайн-турнірі «Молодь і мова – єдність через Слово».
- Участь у заходах, організованих обласними закладами та установами:
 - круглому столі «Книга у воєнний час: проблеми видання та читання» – ОУНБ;
 - презентації нового електронного ресурсу «Краєзнавча періодика Хмельниччини». Захід проходив під патронатом Департаменту інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій облдержадміністрації, Хмельницького обласного відділення Української бібліотечної асоціації;
 - обласному опитуванні «Краща книга Хмельниччини» http://ounb.km.ua/biblio/soc/2023_03_20_3_1.pdf. Надали пропозиції до обласної програми заходів форуму «Книжкова весна на Хмельниччині» (презентації нових краєзнавчих книг);
 - обласному семінарі директорів, завідуючих центральними бібліотеками територіальних громад на тему: «Основні пріоритети розвитку бібліотек відповідно до потреб жителів громади»;
 - бенефісі «Душа і перо Людмили Рудковської» з нагоди ювілею письменниці, журналістки, членкині Національної спілки письменників України та Національної спілки журналістів України Людмили;
 - онлайн-марафоні інноваційного досвіду публічних бібліотек України (організатори: ВГО УБА, Секція працівників публічних бібліотек, Хмельницьке обласне відділення ВГО УБА);
 - презентації рекомендаційного бібліографічного довідника «Календаря знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2024 рік» – 19 грудня, ХОУНБ.
- Підвищення кваліфікації:
 - взяли участь в онлайн-заході «Створення позначки в Canva: хитрики та підбірка рекомендацій». На заході розглядалися питання: підбірки сервісів для натхнення; покрокова мініінструкція зі створення позначки; хитрики зі створення дизайнів; хитрик з отримання доступу до Canva Pro;
 - прослухали майстер-клас «AI+Art: нові горизонти у творчості бібліотекаря»;
 - заступник директора провела заняття з підвищення кваліфікації з працівниками Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки на тему: «Можливості сучасних інформаційних технологій в роботі бібліотеки» (досвід роботи НБ ХНУ);

- взяли участь у семінарі (онлайн), проведеному для бібліотекарів ЗП(ПТ)О на базі НМЦ ПТО ПК у Хмельницькій області на тему «Сучасні форми і методи бібліотечної роботи». Проведено два заняття за темами: «Інформаційні технології у сучасних бібліотеках: нові можливості і перспективи» та «Використання нових технологій у роботі з фондом»;
- працівники бібліотеки долучилися до навчальних занять з протимінної безпеки, які ініціювала та провела студентська рада ХНУ.
- В бібліотеці проходила стажування завідувачка бібліотеки обласного інституту післядипломного підвищення освіти (ОППО) імені Анатолія Назаренка Введенська С.Й. Створено програму підвищення кваліфікації з 6 розділів, до яких входять ознайомлення з регламентуючими документами на основні технологічні процеси бібліотеки, теоретичні лекції та практичні заняття. Загальний обсяг 180 годин/30 кредитів ECTS.
- Просвітницька діяльність:
 - 19 травня бібліотека взяла участь (разом з командою студентів ХНУ) у Всеукраїнському віртуальному диджитал-турнірі до Дня вишиванки;
 - до Дня Соборності України у соцмережі «Фейсбук» долучилися до флешмобу молодіжної секції УБА «Книжковий ланцюг єдності». У межах флешмобу були зроблені фото з книгами, автори яких саме з тієї області, звідки й сам учасник. Були представлені книги з фонду рідкісних і цінних видань нашої бібліотеки, подаровані відомими подільськими письменниками з авторськими підписами;
 - англomовний навчальний квест для студентів факультету міжнародних відносин і права, учасники команд отримали ігрові завдання, які сприяли кращому ознайомленню з бібліотекою університету (її книжковим фондом, можливостями інформаційного пошуку тощо) та усім студентським містечком;
 - створено бібліотечний квілт «Привітай свою бібліотеку».

Бібліотечне обслуговування читачів

Усі бібліотеки впродовж звітнього року виконували послідовну різнобічну роботу з підвищення ефективності бібліотечного та інформаційно-бібліографічного обслуговування студентів, науково-педагогічних працівників, інформаційного забезпечення освітнього процесу та науково-дослідної роботи. Книгозбірні працювали в контакті зі структурними підрозділами навчальних закладів, використовували традиційні форми інформаційно-масової роботи: перегляди літератури, склали рекомендовані списки за темами занять, дипломних, курсових робіт. Основними завданнями працівників бібліотек ЗВО у звітньому році були:

- забезпечення навчального процесу науковою, навчальною та методичною літературою, оперативне та повне інформування про нові надходження до фондів бібліотек;
- підвищення якості та оперативності обслуговування користувачів завдяки автоматизації процесів обслуговування та пошуку інформації;
- формування культури читання та навчання користувачів основам інформаційної грамотності, принципам академічної доброчесності;
- розвиток віртуальних послуг для користувачів;
- сприяння розвитку національної вищої школи.

На відміну від двох попередніх років спостерігається зростання основних показників обслуговування читачів (це зумовлено збільшенням кількості вступників на

магістратуру й аспірантуру та обмеженням виїзду на навчання за кордон). Впродовж року у ЗВО області зберігалася змішана система навчання.

За єдиним обліком загальний показник кількості читачів збільшився, порівнюючи з 2022 роком, на 7,8 % і становить 17371. Показник відвідувань, як порівняти з минулим звітним роком, збільшився на 29,3 %. Кількість звернень до вебресурсів також збільшилася: вебсайтів – на 41 %, репозитаріїв – 42,5%. На загальну кількість суттєво вплинули показники використання електронних ресурсів користувачами бібліотек ХНУ та КПНУ.

Загальний показник кількості виданих документів зменшився на 5,16 % і становить 2788384.

Показник традиційної видачі документів збільшився на 5,0 % і становить 26,1 % від загального показника виданих документів (2022 – 23,6 %). У звітному році видано періодичних видань на 14,7 % менше (бібліотеками не проведена передплата періодичних видань на 2-ге півріччя 2022 року та на 1-ше півріччя 2023 року, що негативно вплинуло на показник видачі періодичних видань). Використання мережевих локальних документів зменшилося на 9,6 %, в основному через переведення репозитарію ХНУ на нову версію та зміну адреси.

Бібліотека ХГПА

Гуманітарно-педагогічна академія є навчальним закладом, що діє в межах ступеневої освіти. Відповідно завданням бібліотеки є інформаційне забезпечення навчального процесу на:

- 1-4 курсах (шкільна програма та програма педагогічного коледжу);
- 5-6 курсах (програма академії);
- 7-8 курсах (програма магістратури та менеджменту в освіті);
- післядипломна освіта за спеціальністю (англійська мова та література, німецька мова та література).

Обслуговування проводилося на абонементі, у трьох читальних залах (120 місць) та 12-ти кабінетах освітніх дисциплін лаборантами згідно з графіком роботи кабінетів.

З метою забезпечення практичних занять навчально-методичною літературою у бібліотеці виділено окремий фонд, де зберігаються та видаються підручники.

Для реєстрації читачів та книговидачі використовуються і стандартний, і електронний формуляри читача.

До Дня знань у всіх структурних підрозділах бібліотеки були оформлені виставки «На допомогу студенту-першокурснику».

За звітний період кількість читачів за єдиним обліком збільшилася на 33 та становить 1383, а кількість обслугованих всіма структурними підрозділами збільшилася на 4,5 %, показник відвідування бібліотеки збільшився на 42,9 %, порівнюючи з минулим роком, і становить 15269 (у 2022 році – 8705), а кількість книговидачі збільшилася на 40,5% проти показника попереднього року).

НБ ХУУП

Протягом звітного року вся робота бібліотеки спрямовувалася на поліпшення обслуговування читачів, ефективне інформаційне забезпечення наукового, навчального, виховного процесів та комфортних умов для самостійної підготовки до семінарських занять, пошуку необхідної літератури, написання наукових робіт.

У 2023 році зареєстровано 2775 користувачів за єдиним обліком (на 6,9% більше, ніж попереднього року), з них 2488 студентів. Показник кількості обслугованих читачів усіма структурними підрозділами збільшився на 11% і становить 5567. Кількість книговидач залишилася на рівні минулого року, а показник відвідувань книгозбірні зменшився на 1,8 %.

Спостерігається зниження основних показників роботи відділу абонементу з причин: звернення студентів до електронних версій навчальної літератури, можливість вільного доступу до інтернет-ресурсів, воєнний стан в країні.

На початку навчального року в бібліотеці для студентів-першокурсників денної форми навчання проведено «Місячник першокурсника» (який тривав з вересня по жовтень 2023 року), в межах якого студентів першого курсу ознайомили з «Правилами користування бібліотекою», з довідково-пошуковим апаратом бібліотеки, ЕК, роботою бібліотеки, її структурою, інформаційними ресурсами. Наприкінці заходу студенти отримали комплекти підручників на перший семестр навчального року. Загалом у межах заходу обслужено 340 студентів першого курсу.

Працівниками відділу абонементу здійснено комплекс заходів з підготовки масової видачі навчальної літератури. На початку кожного семестру студентам денної та заочної форм навчання видавалися комплекти підручників згідно з графіком видачі літератури. Під час розподілу та видачі комплектів підручників використовувалися навчальні плани, проводилися консультації з викладачами навчального закладу.

До послуг читачів у читальному залі 3 назви газет і 68 назв журналів. Великим попитом користуються такі журнали: «Право України», «Юридична Україна», «Публічне право», «Університетські наукові записки», «Економіка України», «Фінанси України», «Аспекти публічного управління» та газети: «Юридичний вісник України», «Голос України».

Нова література зосереджена загалом у читальному залі.

Традиційно з метою повного задоволення запитів користувачів вивчались їхні інформаційні потреби через проведення бесід, аналізів читання, складу та використання бібліотечного фонду.

У читальному залі експонувалися виставки нових надходжень, а також тематичні виставки на допомогу навчальному процесу.

Книгозбірня продовжувала видачу літератури застосовуючи, гібридну технологію обслуговування, тобто облік здійснювався як традиційними формами, так і у автоматизованому режимі.

Бібліотеку включено до обхідного листка студентів, викладачів та співробітників, що дало змогу значно скоротити кількість читацької заборгованості. Крім того, упродовж звітного року проводилася робота з попередження читацької заборгованості серед студентів та викладачів. Використовувалися традиційні форми та методи:

- проведення бесід про правила користування бібліотекою та відповідальність за збереження літератури;
- переєстрація користувачів;
- опрацювання наказів про переміщення контингенту студентів;
- перегляд формулярів та внесення в них відповідних поміток;
- надсилання списків боржників до деканатів;
- нагадування користувачам по телефону.

Систематично проводилися бесіди про правила користування бібліотекою, бережливе відношення до фонду, терміни повернення літератури, правила заміни втрачене них видань, або відшкодування.

Бібліотека ХКТЕІ

Диференційне обслуговування користувачів усіх категорій протягом року проводилося на абонементі та у 3-х читальних залах.

Масова видача навчальної літератури здійснювалася згідно з графіком видачі підручників. У вересні для першокурсників проведені бібліотечні уроки, на яких студентів поінформовано щодо правил користування бібліотекою та послуг, які надає книгозбірня, організовано екскурсії бібліотекою. На окремі заняття готувалися та видавалися комплекти підручників. Обслуговування читачів здійснювалось у автоматизованому

режимі за електронною читацькою картою. Усі студенти першого курсу пройшли реєстрацію в БД «Бібліограф-читач».

Кількість користувачів за єдиним реєстраційним обліком зменшилася на 10 від показника минулого року і складає 1440. Кількість відвідувань зросла на 33,9 % і становить 49310 (2022 року – 32548).

Бібліотека КПНУ

Обслуговування користувачів впродовж звітнього року здійснювалося як у традиційному режимі, так і дистанційно. Забезпечення інформаційних потреб користувачів бібліотеки здійснювалося 4 загальнобібліотечними структурними підрозділами:

- інформаційно-бібліографічним відділом;
- відділом комплектування та наукової обробки документів;
- відділом електронних інформаційних ресурсів;
- відділом абонементів та читальних залів, який складається з 4 абонементів та 9 читальних залів.

На кожному територіально віддаленому факультеті університету працюють бібліотечні підрозділи, в яких зосереджено галузеву літературу, підібрану відповідно до спеціальностей та освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти.

Продовжувалася реєстрація відвідувачів в єдиній електронній базі даних «Читачі». Протягом року зареєстровано 4225 користувачів (у 2022 р. – 4327), з них 3347 студентів. Основна робота працівників спрямовувалася на обслуговування користувачів різних категорій: здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання, науково-педагогічних працівників, співробітників університету та інших. Користувачам виготовлено ламіновані читацькі квитки зі штрих-кодовими етикетками. Структурними підрозділами бібліотеки обслуговано 9522 (на 6,8 % більше, ніж торік) користувачі, яким видано 700137 документів (у тому числі 2190 рідкісних та цінних, 633791 мережних локальних документів). Кількість віртуальних користувачів склала 107959. Користувачі відвідали бібліотеку 467642 рази, зокрема, соціокультурні заходи – 1070, вебсайт бібліотеки – 8791, інституційний репозитарій – 433440 рази.

Збільшилися відносні показники роботи бібліотеки: відвідуваність – у 1,05 рази; читаність – у 1,5 рази, показник книгозабезпеченості залишився на рівні минулого року і становить 237.

У 9 бібліотечних підрозділах (фізико-математичного, педагогічного, економічного факультетів, історичного, мистецької літератури, читальних залах №1 та №2, інформаційно-бібліографічному відділі та відділі рідкісних видань) обслуговування проводиться в автоматизованому режимі.

Значна увага приділялась обслуговуванню здобувачів вищої освіти I курсу (денної та заочної форм навчання), які одержували підручники традиційним груповим методом. Видача комплектів підручників і посібників проводилася відповідно до графіка, узгодженого з деканатами, що сприяло оперативному забезпеченню студентів необхідною літературою. При реєстрації нового читача обов'язково проводилось ознайомлення з правилами користування бібліотекою, її структурою й інформаційними ресурсами.

Під час проведення уроків-ознайомлень першокурсників з книгозбірнею експонувалися тематичні книжково-ілюстративні виставки:

- «1 вересня – День знань»4
- «Знання – це сила»;
- «Вам першокурсники!»;
- «У царстві книг прямуємо до знань»;
- «Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку»;
- «Нове в обліку і оподаткуванні»;

- «Дивний світ фізики»;
- «Конституція України – символ незалежної держави»;
- «Знання – знаряддя, а не ціль».

З метою збереження та впорядкування бібліотечного фонду проводилися бесіди з користувачами про правила користування бібліотекою, виявлялися боржники, здійснювалася заміна загубленої літератури.

Важливою складовою роботи абонементів та читальних залів була виставкова діяльність, бібліографічні огляди, проведення Днів кафедри.

У минулому році (як і у попередні роки) через брак коштів не працював міжбібліотечний абонемент.

НБ ЗВО «ПДУ»

Обслуговування читачів у бібліотеці здійснювалося на 3-х абонементях: науковій, навчальній і художньої літератури та у 2-х читальних залах (на 280 місць).

Для якісного обслуговування читачів у книгозбірні широко застосовувався відкритий доступ до книжкових фондів, проводилася систематична, послідовна робота зі студентами, вивчалися плани занять, теми рефератів, курсових, дипломних робіт. При записі у книгозбірню працівники абонементів ознайомлювали студентів з «Правилами користування бібліотекою», наголошували про матеріальну відповідальність за втрачені та пошкоджені видання.

Працівники бібліотеки, застосовуючи індивідуальні та групові методи роботи з користувачами, надавали їм потрібну інформацію, рекомендували нову літературу, а також періодику, яка була основним джерелом з багатьох питань історії, філософії, економіки, педагогіки, менеджменту, маркетингу, нових технологій виробництва.

У читальних залах та на абонементях експонувались тематичні виставки на допомогу навчальному процесу, до загальноуніверситетських заходів.

Традиційно на початку навчального року в бібліотеці проводилася декада першокурсника. У межах декади проведено цикл заходів:

1. Книжкові виставки:

- виставка «Тобі, першокурсник»;
- виставка періодичних видань «Періодика на допомогу студенту»;
- виставка «Бібліотека – джерело знань».

2. Уроки-екскурсії «Історія наукової бібліотеки ЗВО «ПДУ»» (охоплено студентів усіх факультетів), на яких ознайомили першокурсників зі структурою бібліотеки, функцією її абонементів і відділів, правилами користування книжковим фондом, довідково-бібліографічним апаратом.

3. Бесіди-знайомства «Стань активним користувачем книжкових скарбів». На виховних годинах для студентів-першокурсників всіх спеціальностей розповідалося про значення книги і читання, що є основою самостійного мислення і фахової компетентності.

На абонементях і в читальних залах бібліотеки проведено моніторинг відвідування бібліотеки за факультетами: ветеринарної медицини та біотехнологій – 55%; інженерно-технічний – 25%; економічний – 20%. Причиною незадовільного відвідування бібліотеки студентами є мізерне надходження нової літератури українською мовою, статистичних збірників, періодичних видань за спеціальностями. Студенти, як правило, використовують електронний ресурс (ресурси мережі «Інтернет»).

Проводилася робота з попередження та ліквідації читацької заборгованості.

Кількість читачів за єдиною реєстрацією становить 3812 (на 19,3% більше, ніж минулого року), кількість користувачів, обслугованих усіма структурними підрозділами, зменшилася на 8,9%, як порівняти з минулорічними показниками, і становить 13855. На 35 одиниць зменшилася кількість відвідувань, показник видачі документів зменшився, як порівняти з минулим роком на 15 примірників. На якість книговидачі негативно

вплинуло обмежене комплектування новими документами сільськогосподарського спрямування.

Як методичний центр об'єднання сільськогосподарських бібліотек області бібліотека обслуговувала користувачів коледжу ПДАТУ, Новоушицького коледжу ПДАТУ, Шепетівського коледжу ПДАТУ та Хмельницької державної сільськогосподарської дослідної станції ІКСГП НААН. Користувачі цих підрозділів є активними читачами головної бібліотеки.

На жаль, у 2023 році не працював міжбібліотечний абонемент.

НБ ХНУ

Бібліотечно-бібліографічне обслуговування користувачів проводилося працівниками всіх структурних підрозділів: ВО, ІБВ, НМВ, ВКНОД, ВЗФ, ВІТКЗ; у 3-х читальних залах і на 3-х абонементах; у залі каталогів та електронної інформації, а також на 5-ти кафедральних абонементах; вебсайті книгозбірні через віртуальну систему обслуговування.

На всіх традиційних пунктах обслуговування перереєстрація читачів, облік видачі документів та масових заходів здійснювалися у автоматизованому режимі на основі програмного продукту «УФД. Бібліотека». Звичним методом обліковувалися показники роботи кафедральних абонементів.

Облік показників віртуальної системи обслуговування здійснювався через лічильники сторінок вебсайту бібліотеки, інституційного репозитарію – через лічильники програмного продукту DSpace та за допомогою власного програмного продукту «Статистика використання репозитарію».

У 2023 році традиційні статистичні показники роботи книгозбірні дещо збільшилися проти минулого року. Збільшився відсоток показників віртуальної системи обслуговування до загальних показників по бібліотеці.

Кількість користувачів за єдиним обліком збільшилася на 15 % проти попереднього року та становить 3654. Кількість фактично обслужених, яка становить 14105 користувачів, збільшилася на 31,6%. Кількість користувачів ЕБ складає 13 % до фактично обслужених. Найбільше читачів обслужено на абонементах – 40,2 % від загального показника, найбільше навантаження по читачах у читальних залах – 1967. Кількість віддалених авторизованих користувачів збільшилася майже утричі.

Показники кількості відвідувань зросли, як порівняти з минулим роком, на 32,3 % і становлять 3727472, з них 38025 – традиційні відвідування бібліотеки (на 22,8 % більше за минулорічний показник). Одним із чинників зростання відвідуваності сайту книгозбірні є звернення користувачів до інституційного репозитарію. Середньоденний показник відвідування бібліотеки становить 132,1, електронної бібліотеки – 14,1, а вебсайту книгозбірні — 10011,3.

Показник видачі традиційних та електронних документів — 1485189 прим., що на 22 % менше від попереднього року. Загальна кількість завантажених електронних документів за рік – 1402431, що становить 94,4 % від загальної видачі. Найбільший відсоток до загальної кількості традиційної видачі документів становить навчальна література – 59,1 %. Середньоденна книговидача по бібліотеці складає 318,3 документів.

Показник кількості користувачів ЕБ, зареєстрованих у власному програмному продукті обліку статистичних даних, у звітному році становить 1838; відвідувань – 3675 (минулого року – 1506). Показник кількості завантажених документів проти минулого року збільшився на 44,5 % і становить 94287. З БД «Інституційний репозитарій» завантажено 1308144 документи, що на 26,6 % менше, ніж торік, зменшення показника зумовлено тим, що впродовж року проводилася робота з переведення репозитарію на нову версію D-Space для інтеграції до системи ORCID і кілька тижнів репозитарій працював з перебоями.

До послуг МБА та ЕДД у звітному році звернулися 8 абонентів. Для них отримано з інших бібліотек 35 документів (через МБА – 17 документів; ЕДД – 18 документів, що становить 1541 сторінку електронних копій). Загалом у звітному році від абонентів прийнято та оброблено 40 замовлень. Надіслано 23 листи в бібліотеки України з замовленнями і уточненням інформації про наявність потрібних видань та можливість їх отримання через МБА. Інформація про службу міжбібліотечного абонементу та електронної доставки документів надавалася під час проведення масових інформаційних заходів та занять зі студентами з основ інформаційної культури.

Традиційно для студентів 1-го курсу проведено «Місячник першокурсника». Цьогоріч «Місячник першокурсника» розпочався 7 вересня і продовжувався до 13 жовтня. За цей період 739 студентів першого курсу отримали читацькі картки та комплекти підручників, ознайомилися з правилами, структурою, інформаційними ресурсами бібліотеки, прослухали бесіди про культуру читання.

Загалом студентам першого курсу під час «Місячника першокурсника» видано 3398 примірників документів. Для усіх зареєстрованих користувачів виготовлено читацькі картки, здійснено редагування БД «Читачі». За рік підписано 2590 обхідних листів студентам, бакалаврам, магістрам, викладачам та співробітникам.

Упродовж «Місячника першокурсника» для студентських груп проводилися ознайомчі екскурсії книгозбірнею, а на абонементі навчальної літератури студенти мали змогу побачити, як відбувається пошук замовленого видання у величезному книгозборі та взяти участь в ігровому завданні «Знайди адресу книги».

Під час обслуговування студентів застосовувалися різні методи видачі підручників: груповий метод – для 1-х курсів денної форми навчання; гібридна технологія видачі підручників (груповим методом та індивідуально) – 2-3-х курсів; студенти стаціонару 4-5-х курсів та студенти-заочники 2-6-х курсів обслуговувалися індивідуально.

На допомогу навчальному процесу в читальних залах та на абонементі упродовж року експонувалися виставки нових надходжень та тематичні виставки.

Упродовж року проводилася робота з редагування та оновлення віртуальних виставок, представлених користувачам книгозбірні на вебсайті НБ. Створено відеопрезентації: «До ювілею науковця Дихи О.В.», «Презентація нової книги колективу авторів «Теплові насоси та їх застосування», «Талант надзвичайний і суперечливий» (до ювілею Миколи Хвильового), «До Дня науки».

Соціокультурна робота

Бібліотечне обслуговування користувачів на сучасному етапі – це цілеспрямована, організована система дій і заходів, метою яких є сприяння виробленню ціннісних орієнтирів, вплив на формування інтелектуального та культурного середовища, створення умов для розвитку патріотичних, духовно-моральних, культурних, естетичних та інших якостей особистості, виховання толерантного ставлення до інших людей, підтримка творчої зацікавленості у навчанні, науці, мистецтві, сприяння патріотичному налаштуванню молоді.

Соціокультурна робота бібліотеки закладу вищої освіти на сучасному етапі вирізняється різноманітністю форм та засобів проведення заходів, на яких фахівці бібліотеки прищеплюють молоді любов до українського слова, рідного краю та України. Поряд із заходами з відзначення традиційних дат у 2023 році з'явилися нові дати, які відображають відвагу та героїзм захисників рідної землі.

Для популяризації інформаційних ресурсів фахівці бібліотеки використовували комплексні інформаційні заходи: книжкові та віртуальні виставки, круглі столи, семінари, огляди літератури, поетичні вечори, мистецькі години, презентації книг, екскурсії, інформаційні заняття, зустрічі з визначними діячами, літературні читання, Дні кафедр, художньо-мистецькі заходи тощо.

Інформація про заходи розміщувалася на сайтах бібліотек та вебсторінках, в соціальних мережах.

Загалом у бібліотеках об'єднання відбулося 173 соціокультурних заходи (на 48 більше, ніж у минулому році), організовано 491 тематичну виставку (з них 140 віртуальних). Загалом на виставках експонувалося 17242 документи.

Сучасні виклики, запровадження воєнного стану, мінливі потреби користувачів бібліотеки змушували працівників шукати нові підходи до бібліотечного обслуговування, проведення масових заходів, поєднуючи традиційне і новаторське.

Бібліотека ХГПА

Організовано 70 тематичних виставок та відкритих переглядів літератури (з них 15 віртуальних виставок), на яких експонувалося 2763 видання. Впродовж року біля книжкових виставок проводилися бесіди-огляди літератури.

За рік проведено 14 масових заходів, при підготовці яких використовувалися як традиційні, так і новітні інформаційні технології. Застосування мультимедійних технологій покращило просвітницьку роботу бібліотеки. Перегляд фільмів, приурочених до різноманітних дат, використання звукових фонограм, художніх репродукцій, фотографій дозволило урізноманітнити заходи, зробити їх більш насиченими, цікавими та пізнавальними. Серед проведених заходів:

- літературна година «Шевченко – це сама Україна» за участю письменників, членів Національної спілки письменників України, лауреатів обласної премії імені Т.Г. Шевченка Ніни Шмурикової, Лідії Ярошно, Василя Горбатюка, Галини Яківчук (для студентів факультетів дошкільної освіти і психології, початкової освіти та філології). На заході звучали музичні твори на слова Т.Шевченка, які виконали студенти факультету мистецтв Поліна Буга та Павліна Антонюк;
- презентація нових книг представників Хмельницького обласного осередку ВТС «Конгрес літераторів України» Миколи Думного, Миколи Чевелюка, Ніни Кордонської (автор п'яти десятків пісень, зокрема й пісні до 100-річчя ХГПА «Подільська альма-матер»). У виконанні дуету «Червона ружа» Оксани Малінковської та Валентини Українки прозвучали пісні на слова Ніни Кордонської;
- поетичний вернісаж до Всесвітнього дня поезії «На струнах слова чарівного» (за участю письменників Віталія Міхалевського та Наталії Мазур). Захід підготовлений і проведений працівниками бібліотеки та студентами факультету дошкільної освіти та психології. На вернісажі студенти декламували власні патріотичні вірші, зокрема студентка Нестерук Вікторія прочитала вірш-звернення до батька, який знаходиться на передовій. На заході експонувалася виставка поетичних збірок «Література рідного краю»;
- літературна візитівка «Дорогами життя Любові Василів-Базюк. Історія України в художніх творах»; захід присвячений канадській письменниці, громадській діячці, історикіні, перекладачці, меценатці українського походження, патріотці України, яка разом зі своєю родиною з перших днів російсько-української війни надає значну допомогу ЗСУ і мирному населенню, вболіває за долю українців. Інформацію про проведений захід та світлини надіслано до Канади, на електронну пошту сім'ї Василів-Базюк;
- творча зустріч «Як бути щасливим попри все?» з переможницею конкурсу «Коронація слова-2020» у номінації «Романи», дипломанткою конкурсів «Смолоскип» і «Гранослов» письменницею Ольгою Саліпою. Авторка презентувала власні збірки поезій, роман «Оля» (про Ольгу Кобилянську), «Зламани речі», «Облудниця», «Дерево роду. Дикі паростки», ретроромани: «Будинок на Аптекарьській», «Брошка гімназистки», «Пташка на долоні» та збірку оповідань «Теплі історії про справжнє». На завершення заходу письменниця подарувала бібліотеці книги, відбулася автограф-сесія, лунали слова подяки за цікаву зустріч,

наповнену теплом та щирими емоціями;

- ІХ Ісаєнківські читання «Мелодія її серця», приурочені до дня народження знаної подільської поетеси, активної громадської діячки, працівниці бібліотеки ХГПА Галини Ісаєнко;
- зустріч студентів факультету дошкільної освіти та психології з Михайлом Цимбалюком, поетом, прозаїком, журналістом, членом Національних спілок письменників і журналістів України, учасником російсько-української війни, бойовим медиком ЗСУ, який виконує свій конституційний обов'язок – захищає рідну Батьківщину. Михайло Петрович презентував збірку «Синдром відкладеного життя», яка у його творчому доробку десята, але перша, яка написана під час перебування письменника на фронті;
- вечір пам'яті «Живий у слові поміж нас», присвячений пам'яті Петра Івановича Войчишена-Лугівського – письменника-драматурга, члена міської літературної спілки письменників «Поділля», подільського режисера і сценариста, організатора художньої самодіяльності та культурно-освітньої роботи на Хмельниччині (у межах проєкту «Славетні Подоляни»);
- літературно-мистецьке свято «Наша мова – мова вічної землі» (до Дня української писемності та мови). На зустріч зі студентами факультету початкової освіти та філології завітали Віталій Міхалевський – поет, голова Хмельницького обласного об'єднання товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка; Лідія Ярошно – поетеса, педагог, громадська діячка; Петро Маліш – письменник-документаліст, журналіст, голова обласної організації Національної спілки письменників України.

НБ ХУУП

Упродовж року бібліотека провела 2 масових заходи: літературно-мистецьке свято «Тарас Шевченко – великий син українського народу» та вечір пам'яті «Леонід Юзьков – український вчений-правознавець, громадський діяч, перший Голова Конституційного Суду України» (до 85-річчя з дня народження).

Впродовж року в бібліотеці експонувалися тематичні книжкові виставки, а на вебсторінці бібліотеки - віртуальні виставки. Загалом підготовлено 56 виставок, на яких представлено 2470 документів.

Інформація про виставки та проведені масові заходи висвітлювалася на сайті університету, вебсторінці бібліотеки та в соціальній мережі «Фейсбук».

Бібліотека ХКТЕІ

Упродовж року бібліотека експонувала 55 тематичних виставок (з них 11 віртуальних) до ювілейних дат відомих науковців, письменників, педагогів, діячів культури; дня народження Т.Г. Шевченка, Міжнародного дня рідної мови, Дня Конституції України, Всесвітнього дня Землі, Дня Соборності України, Чорнобильської трагедії, Дня Незалежності України тощо.

Впродовж року організувалися виховні години у дистанційному форматі.

У бібліотеці започатковано цикл заходів «Зустріч зблизька», на яких студентів знайомили з яскравими, патріотичними особистостями, котрі прославилися своїми досягненнями та є прикладом вірного служіння державній ідеї, професійному вибору. За звітний період відбулися зустрічі з:

- політиком, доктором наук з державного управління, професором, заслуженим юристом України, Академіком Української академії державного управління, президентом благодійного фонду «Закон і справедливість», завідувачем кафедри права ХКТЕІ Віталієм Олуйком;
- українським істориком, освітянином, громадським діячем, красзнавцем, доктором історичних наук, професором, заслуженим працівником України Юрієм Телячим;
- докторкою економічних наук, професоркою, віце-президенткою та очільницею

обласного осередку ГО Українська Асоціація Маркетингу, академіком Академії економічних наук України, волонтеркою Світланою Ковальчук;

- науковцем, освітянином, головою Хмельницького обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта», головою Хмельницької міської організації Національної спілки письменників України, доцентом Хмельницького національного університету, поетом Віталієм Міхалевським;
- українським істориком, культурологом, краєзнавцем, архівістом, кандидатом історичних наук, доцентом, заслуженим працівником культури України Петром Слободянюком;
- заслуженим працівником освіти України, головою обласного відділення Українського геральдичного товариства Валентином Ільїнським;
- археологом, краєзнавцем, журналістом, письменником, головою Хмельницького обласного осередку Всеукраїнської творчої спілки «Конгрес літераторів України» Володимиром Захаревим;
- підприємцем, рестораторкою, власницею ресторану «Аліса» та кав'ярні «Еклер» Ларисою Бачеріковою;
- істориком-мистецтвознавцем, позаштатним науковим співробітником Хмельницького міського відділу Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України, підприємцем Лілією Іваневич.

Проведено:

- виховний освітній захід «Світ ловив мене, але не впіймав» (до 300-річчя з дня народження Григорія Сковороди);
- літературну годину «Листопад Віталія Міхалевського» (до Дня української писемності та мови);
- історичний урок «Голодний рік, як чорна птиця, над краєм змореним літав» (до річниць вшанування пам'яті жертв голодоморів в Україні);
- вечір поетичного настрою «Поезія – це сповідь душі» (до Міжнародного дня поезії, на якій відбулась зустріч з поетесами, членами НСПУ – Неонілою Яніцькою і Людмилою Рудковською);
- цикл заходів до Шевченківських днів «Тарас Шевченко у серці моїм» (Шевченківські читання, презентація книжкової тематичної виставки);
- день інформування «Чорнобиль трагедія і біль України» (до дня пам'яті Чорнобильської трагедії);
- презентацію збірки Тетяни Пилипчук «Завдячую тобі»;
- презентацію культурологічного проекту «Портрет на фоні епохи» (палац князів Сангушків у Ізяславі), до Міжнародного дня музеїв).

До Дня відкритих дверей експонувалися книжкові виставки (за спеціальностями), для потенційних студентів та їхніх рідних проводилися екскурсії бібліотекою.

Проведено низку презентацій виставок, зокрема:

- Наукові напрацювання викладачів ХКТЕУ;
- Кооперація: взаємодопомога, демократія та мир;
- Історія України за роки незалежності;
- Періодичні видання: нові надходження;
- Науковий доробок Віталія Олуйка;
- Юрій Телячий – український історик, освітянин-управлінець, громадський діяч;
- Маркетинг в житті Світлани Ковальчук;
- Комп'ютерний геній (до Дня комп'ютерної графіки);
- Чорнобиль – трагедія і біль України» (до Чорнобильської трагедії);
- Оберіг нашої держави» (до Дня Конституції);
- Мово рідна, звучи в ріднім домі» (до Дня рідної мови)

- Права. Гарантії. Захист (до Дня прав людини).

Проводилися «Флешбуки» – презентації книг за спеціальностями викладачів інституту. Відбувалися заходи щодо популяризації сучасної літератури – презентації книг студентами та обговорення вражень від прочитаного.

Бібліотека КІНУ

Працівники бібліотеки приділяли увагу не тільки інформаційному напрямку роботи, допомагаючи вирішенню найскладніших проблем навчання і розвитку, але й сприяли виробленню ціннісних орієнтирів, впливали на формування інтелектуального та культурного середовища, створювали умови для розвитку патріотичних, духовно-моральних, культурних, естетичних та інших якостей особистості.

Бібліотекарі різноплановими заходами відзначили ювілейні дати науковців університету:

- 55-річчя від дня народження О. Олійник, Л. Онуфрієвої;
- 60-річчя Г. Єдинака, С. Копилова, С. Миронової, І. Ящишиної;
- 65-річчя А. Сорича;
- 100-річчя П. Свідера.

Проведено заходи до державних свят: Днів пам'яті Героїв Небесної Сотні; Гідності та Свободи; Незалежності України та Конституції України; Українського козацтва; пам'яті жертв Голодоморів; комплекс заходів до Дня захисників і захисниць України; Міжнародного дня рідної мови; Дня української писемності та мови та ін.

Фахівці бібліотеки широко висвітлювали події на сході України, відвагу та героїзм захисників рідної землі, вшановували пам'ять загиблих захисників, популяризували літературу патріотичної тематики. Проведено:

Історичний репортаж «Уклін усім, хто край свій боронить»;

Книжкові експозиції:

- Герої в пам'яті... Біль у серці
- Герої не вмирають
- Стоїть в скорботі Мати-Україна
- Ми українці: честь і слава незламним!
- Козаки давності та сьогодення
- Мужність і відвага крізь покоління
- Війна за незалежність
- Україна – країна незламних
- Українці – нація героїв
- Всім тим, хто Батьківщину захищає!
- Лицарі світла.

Бібліографічний огляд «Вплив війни на психоемоційний стан людини».

Різнопланові заходи було підготовлено до ювілейних і пам'ятних дат українських митців слова та мистецтва: Т. Г. Шевченка; Ольги Кобилянської; С. Гулака-Артемовського; Бориса Грінченка; Василя Стуса; Ф.М. Колесси; Микити Годованця; Я. Степового; Павла Скоропадського; річниць з дня народження світових знаменитостей: Рафаеля; Блеза Паскаля; Е. Гріга.

До Дня пам'яті Героїв Небесної Сотні бібліотекарі організували виставки «Небесна Сотня – Герої нашого часу» та «Герої не вмирають».

У читальному залі історичного факультету відбувся вечір-реквієм «Небесна Сотня: герої, які змінили хід історії».

Бібліотекарка читального залу №2 підготувала літературно-мистецьку композицію «Герої Небесної Сотні», яку розмістили на сайті бібліотеки. Увазі користувачів презентовано підбірку пісень та віршів доби Євромайдану та Революції Гідності, які й зараз зберігають свою актуальність.

До державних свят Дня Конституції, Дня Незалежності України у підрозділах бібліотеки експоновано книжкові експозиції:

- Конституція України – символ незалежної держави
- Основний закон України
- Моя Україна – незалежна, єдина
- Україна – незалежна!
- Україна – моя Батьківщина!

Традиційно вшановується українське козацтво, відзначається День захисника України та День Збройних Сил України. Бібліотекарі організували низку тематичних експозицій:

- Козаки давності та сьогодення
- Мужність і відвага крізь покоління
- Хай слава козацька вічно живе
- Козацька слава не вмере, не загине.

На допомогу психологічно постраждалим від війни, хто не може впоратися зі своїми страхами та емоціями бібліотекар читального залу №1 підготувала та повела консультацію-тренінг «Як зберегти емоційний спокій в умовах війни».

До Дня пам'яті про жертв Голодомору організована виставка-реквієм «Свічка пам'яті нетлінна» та проведено бібліографічні огляди літератури «Голод 1932–1933 рр. – геноцид української нації» і «Голодомор в Україні: історія і пам'ять».

Щорічно бібліотека готує заходи до Дня знань, Всеукраїнського дня бібліотек, Дня працівника освіти. У 2023 році підготовлено віртуальну виставку «Книжкові дарунки читальному залу мистецької літератури від ІМФЕ ім. М. Рильського» та тематичні книжково-ілюстративні виставки:

- Знання – знаряддя, а не ціль
- До знань шукаємо дорогу
- 1 вересня – День знань
- Знання – це сила
- Вам – першокурсники!
- Лицарі педагогічної ниви
- Наш ювілей: 105 років бібліотеці.

У читальному залі історичного факультету до Всеукраїнського дня бібліотек проведено бібліотайм на тему «Скільки б книг ти не читав, нема новіше, ніж журнал».

В університеті щороку організовуються заходи до відзначення Міжнародного дня рідної мови, Дня української писемності та мови та Дня поезії:

- Літературно-мистецька композиція «Мова – то серце народу»;
- Читацька конференція «О рідне слово, хто без тебе я?...»;
- Книжкові виставки: «Шануймо рідну мову!», «О слово рідне, мене чаруєш ти», «Джерела духовності слов'янських народів», «Мова – скарбниця українського народу», «Мова символів жива»;
- Віртуальна виставка «Мова – душа народу»;
- Щоквартальні огляди «Письменники-ювіляри», підготовлені інформаційно-бібліографічним відділом.

Більшість просвітницьких заходів книгозбірня перенесла в онлайн-формат, їх можна переглянути на сайті бібліотеки.

Упродовж 2023 року в бібліотеці розроблено 126 тематичних виставок (демонстрували 2336 документів), з них 30 віртуальних (експоновано документів – 661) та 26 постійнодіючих, на кожному з яких оформлено паспорти; проведено 13 масових заходів (відвідало 1070 користувачів) та створено 29 бібліографічних оглядів (під час проведення масових заходів, переглядів книжкових виставок та презентовано на сайті).

Продовжував функціонувати «Буккросинг» на центральному абонементі та в читальному залі педагогічного факультету. За допомогою цієї форми популяризації літератури здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники та співробітники університету мали змогу обмінюватися власними книгами.

НБ ЗВО «ПДУ»

Працівники бібліотеки підтримували зв'язки з викладачами вишу, науковцями інших навчальних закладів міста, міськими осередками національних творчих спілок, музеями, культурними установами, громадськими організаціями міста. На допомогу навчальному і виховному процесам у бібліотеці було оформлено 93 книжкові виставки. Особливої уваги заслуговують виставки, спрямовані на підтримку та розвиток читання студентської молоді. Кілька років поспіль експонується виставка одного жанру «Фантастика і час».

Підготовлено та проведено:

- Пізнавальну екскурсію для студентів-першокурсників (до Всеукраїнського дня бібліотек «Бібліотека – джерело знань»)

<https://pdatu.edu.ua/news-10/naukova-biblioteka-zvo-pdu-zaproshuye.html>;

- Зустріч з нагоди 300-ліття заснування монастирської Свято-Троїцької Церкви у Кам'янці-Подільському «Молитовна зустріч у Троїцькому монастирі отців Василян м. Кам'янець-Подільського»

<https://pdatu.edu.ua/news-10/molytovna-zustrich-u-troyitskomu-monastyri-ottsiv-vasyliyan-m-kamyanets-podilskoho.html> ;

- Тематичну виставку до дня народження Тараса Шевченка «Борітеся – поборете! Вам Бог помагає!»

<https://pdatu.edu.ua/news-10/boritiesia-poborete-vam-boh-pomahaie-v-naukovii-bibliotetsi-vidkryto-tematychnu-vystavku-do-dnia-narodzhennia-tarasa-shevchenka.html>;

- Тематичну виставку до Дня Незалежності України та Дня Державного прапора України «Українські письменники доби незалежності України»

<https://pdatu.edu.ua/news-10/tematychna-vystavka-do-derzhavnykh-sviat-ukrayinski-pysmennyky-doby-nezalezhnosti-ukrayiny.html> ;

- Круглий стіл «Хліб у звичаях українського народу»

<https://pdatu.edu.ua/news-10/tematychna-vystavka-do-vseshvitnoho-dnya-khliba.html> ;

- Тематичну виставку до Дня Гідності та Свободи України «Герої, яких народила революція Майдану»

<https://pdatu.edu.ua/news-10/den-hidnosti-ta-svobody-naukova-biblioteka-zaproshuie-vidvidaty-tematychnu-vystavku.html>

У звітному році активно працював літературний клуб «Ліра», метою якого є ознайомлення студентської молоді із талановитими, цікавими людьми, визначними особистостями Поділля та їхніми творчими здобутками. Проведено 3 зустрічі з видатними діячами культури і мистецтва Кам'янця-Подільського і району.

Продовжував роботу клуб любителів історичної книги «Артефакт», створений спільно з кафедрою соціально-гуманітарних дисциплін, який об'єднує істориків, бібліотекарів, студентів, людей, які цікавляться історією держави, історією рідного краю. Проведено засідання клубу за темами:

- Звичаї і традиції рідного краю, «Легенди рідного краю».
- «Печаль Подільського села» (про Голодомор 1932-1933рр.)
- «Дерево мого роду»: зображення генеалогічного дерева
- «Роль історичної літератури очима користувачів»
- «Поділля в дослідженнях істориків-краєзнавців».

У виставковій роботі бібліотеки варто відмітити різноманітність видів експонованих виставок. Масові заходи бібліотеки висвітлювалися на сайті університету, сторінці бібліотеки та у мережі «Фейсбук».

НБ ХНУ

Культурно-просвітницька робота бібліотеки впродовж звітного року здійснювалась у співпраці з кураторами груп та викладачами. Соціокультурні заходи проводилися як у приміщеннях бібліотеки, так і онлайн. Анонси про масові заходи, їх фотозвіти та інша інформація подавалися на сайтах університету та бібліотеки, сторінці книгозбірні у фейсбуці та на ютуб-каналі.

Традиційно у Хмельницькому національному університеті відзначалися Шевченківські дні:

- у межах Міжнародного літературно-мистецького Шевченківського свята «Ми тебе не забули, Тарасе!» книгозбірнею підготовлено та експоновано книжково-ілюстративну виставку «Співець Української слави і волі», виставку-роздум «Кобзареве слово» та віртуальну виставку «Т.Г. Шевченко – велет духу народного»;
- проведено літературно-мистецьку годину «Кохання в житті Т.Г.Шевченка» для студентів гуманітарно-педагогічного факультету ;
- 9 березня працівники бібліотеки разом зі студентським літературним театром (СЛТ) «Глорія», каф. укр. філології та каф. слов'янської філології, обласним об'єднанням Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка, Хмельницьким міським товариством української мови ім. Тараса Шевченка брали участь в урочистих заходах, присвячених 209-й річниці з дня народження великого Кобзаря. У міському парку імені Т.Г. Шевченка відбувся театральний перформанс «Кохайтеся, чорнобриві, та не з москалями. Слава ЗСУ!».

До Міжнародного дня рідної мови бібліотека презентувала відеоролик «Художнє читання вірша «Без рідної мови» (автор Ольга Атаманчук), створений у співпраці з гуманітарно-педагогічним факультетом. Відеоролик презентовано в ютубі.

До річниці повномасштабного вторгнення російських окупантів в Україну наукова бібліотека презентувала відеочитання вірша «Ти не радій...» (авторка Юлія Левченко), в якому відображено життя наших захисників, які в сніг і морози знаходяться в окопах та віддають життя, захищаючи нас. В читальному залі експонувалася розгорнута книжково-ілюстративна виставка «За Україну, за її волю, за честь і долю».

Урок патріотичного виховання «Волонтери – люди доброї волі» проведено для студентів 1-4 курсів факультету міжнародних відносин і права. Присутні дізналися про історію волонтерського руху за кордоном та в Україні, про волонтерів, які у надзвичайно складні періоди для нашої країни створили дієву структуру громадських організацій та взяли на себе вирішення найбільш нагальних і болючих проблем.

До Всесвітнього дня поезії бібліотека спільно з факультетом міжнародних відносин і права провела поетичний флешмоб патріотичних віршів за участі студентів 1-4 курсів спеціальності «Середня освіта (мова і література (англійська))». Студенти читали вірші про війну, страшні наслідки воєнної агресії, про віру в нашу Перемогу та Україну, яка обов'язково підніметься з руїн і стане процвітаючою європейською державою.

До річниці трагедії на Чорнобильській АЕС двічі проведено уроки пам'яті «Чорнобиль – довгий слід трагедії».

До Дня Європи в науковій бібліотеці відбувся онлайн-захід «Європа. Знайома і незнайома». Під час заходу присутні здійснили віртуальну подорож країнами Євросоюзу, дізналися про освіту у європейських університетах та цікаві факти з історії створення Європейського Союзу.

У рамках проведення тижня науки у ХНУ презентований інноваційний проєкт «e1_AR_KhNU», мета якого – розробка доповненої реальності до звичайних книг, виданих науковцями університету. Працівники бібліотеки долучилися до створення цифрового контенту і для гостей та учасників заходів підготували виставку праць викладачів та виставку окремих видань, створену за допомогою програми Magical Picture – унікального продукту для оживлення фотографій. Мобільний додаток створює ефект фото, що ожило,

замінюючи фотографію на відео у смартфоні. Було підготовлено 14 так званих «пар» – фотографія та відео. На книги, які розміщені в репозитарії, наклеєно QR-коди, через які можна одразу вийти на повний текст книги (4 шт). Для основних повнотекстових БД, розміщених на сайті бібліотеки, згенеровано QR-коди, через які з власного смартфона можна зайти у БД. Заламінований список БД з власними QR-кодами розміщено на виставковому стенді.

До Дня науки проведено інтерактивну лекцію «Лауреати Нобелівської премії». Присутні ознайомилися з історією заснування премії, особливостями церемонії нагородження.

До Дня вишиванки – справжнього народного свята, яке покликане зберегти споконвічні народні традиції створення та вшанування етнічного вишитого українського одягу, проведено низку різнопланових заходів для викладачів та студентів:

- тематичну годину «Вишиванка – душа українського народу» – для студентів та викладачів факультету міжнародних відносин і права;
- годину народознавства «Родинні традиції українського народу». На онлайн-заході студенти 1-4 курсів дізналися про українські традиції, духовність наших пращурів, багату і оригінальну культуру, надбану численними поколіннями;
- як спів організатори, разом із командою студентів ХНУ взяли участь у студентському інтелектуальному онлайн-турнірі серед студентів ЗВО України «Українська вишиванка: оберіг, мистецтво, культурний код», присвяченому Дню вишиванки. У турнірі брали участь команди з 22 українських ЗВО та передвищої (фахової) освіти, а також українці з Австрії, Австралії, Італії, Німеччини, Польщі, Швеції, Шотландії. Всього в онлайн-вікторині на платформі Kahoot зіграли 134 учасники. Бібліотека отримала «Подяку» за сприяння в організації та проведенні турніру на ім'я головної бібліотекарки НМВ Тетяни Баланюк;
- презентацію віртуальної книжкової виставки «Українське вбрання – частина народної душі»;
- презентацію виставки-інсталяції «Одягни вишиванку, Україно моя!»;
- відеочитання «День вишиванки».

«Азербайджан, Салам, побратиме!» – соціокультурний захід, присвячений Дню відродження азербайджанської державності, відбувся у читальному залі бібліотеки. На захід завітали студенти гуманітарно-педагогічного, викладачі та співробітники вишу, представник азербайджанської діаспори – лікар Хмельницької міської лікарні Зейналов Мурад Хагані Огли. Під час заходу звучали український та азербайджанський гімни, пісні, вірші. Так студентка Дарина Гладка зворушливо виконала «Пісню про рушник», а Марина Подольська прочитала вірш відомого азербайджанського поета Расула Рза «Краплі» у перекладі українського поета, прозаїка та перекладача Данила Бакуменка. Зав. НМВ Світлана Молчанова презентувала присутнім книжково-ілюстративну виставку «Азербайджан – Україна».

Напередодні святкування Дня міста в науковій бібліотеці відбувся історичний екскурс «Хмельницький – подорож у часі», який відвідали здобувачі освіти 1-2 років навчання. Присутні дізналися про історію заснування міста, походження назв вулиць – живих свідків бурхливих подій, які колись відбувалися, а також цікаві факти з життя мешканців старого Проскурова. Наприкінці зустрічі презентовано книжково-ілюстративну виставку «Хмельницький – від давнини до сучасності». Захід проведено двічі.

До Дня захисників і захисниць України в науковій бібліотеці для студентів відбувся перегляд кінострічки «Снайпер. Білий ворон». Після перегляду фільму Л. Салюк презентувала присутнім книжкову виставку «За Україну, за її долю, за честь, за волю» та відеочитання вірша Нелі Романовської «Дякую, солдате!», до створення якого долучилися студенти 2-3 курсів.

Соціокультурний захід «Перекладачі України» (до Міжнародного дня перекладача) відвідали студенти гр. ФПА-21, ФПА-23. Чимало перекладацьких скарбів були створені

українськими письменниками та теоретиками перекладацької справи, зокрема, Іваном Франком, Лесею Українкою, Пантелеймоном Кулішем, Миколою Лукашем, Максимом Рильським, Миколою Зеровим та ін.

У переддень Дня художника в читальному залі наукової бібліотеки відбулася мистецька година «Монументальна творчість родини Мазурів», на який завітали здобувачі освіти 1-3 років навчання спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Вдруге захід проводився у межах вивчення дисципліни «Історія мистецтва». Присутні ознайомилися з життєвим та творчим шляхом Миколи Мазура – почесного громадянина міста, монументаліста, скульптора, живописця, графіка та педагога, який певний час працював на каф. дизайну університету.

У науковій бібліотеці для студентів двічі проведено краєзнавчий захід «Історія Хмельницького національного університету. Як все починалось...», приурочений до Дня університету. На заході експонувалася книжково-ілюстративна виставка «ХНУ – шлях до визнання». Вдруге цей захід проводився онлайн для студентів першокурсників.

До Дня української писемності та мови в науковій бібліотеці відбулася творча зустріч з українською письменницею, просвітянкою, краснавицею, членкинею Національної спілки журналістів України, Національної спілки краєзнавців України та Національної спілки письменників України Любов'ю Андріївною Сердунич. На зустріч завітали студенти, викладачі та співробітники університету. У заході взяли участь подільські поети Володимир Олійник та Микола Дорожко (поет і волонтер); бойова волонтерка, заступниця командира полку Бойового братерства України в Хмельницькій області, президентка Всеукраїнського фестивалю «Я – українка» Емілія Німцович; письменниця та краснавиця Яніна Дзівановська; завідувачка відділу краєзнавства ХОУНБ Зоя Філіпенко. Під час зустрічі НБ ХНУ отримала в дар видання із дарчим підписом авторки.

Напередодні 10-ї річниці Революції Гідності та Свободи у науковій бібліотеці проведено національно-патріотичний урок «Небесна Сотня. Розстріляні мрії».

До 10-ї річниці подій на Майдані наукова бібліотека у співпраці з гуманітарно-педагогічним факультетом ХНУ створили відеоролик в якому студенти читають вірші Володимира Царенка, Сергія Мартинюка, Андрія Любки, Назара Гузія та Анастасії Фіногеевої. Відеоролик розміщений на ютуб-каналі.

Бібліотека разом зі студентами та викладачами взяла участь у майстер-класах із виготовлення ляльок-мотанок та патріотичних браслетів із бісеру. Проект діє за фінансової підтримки департаменту соціального захисту населення Хмельницької ОДА. Патріотичні браслети, як і ляльки-мотанки, учасники передали захисникам, які боронять наш спокій, із словами вдячності та підтримки.

Щороку в четверту суботу листопада Україна вшановує пам'ять жертв Голодомору 1932-1933 років і масових штучних голодів 1921-1923 і 1946-1947 років. Для студентів 1-4 курсів проведено годину пам'яті «Голодомор в Україні – пам'ять невмируща». Під час виступу студентам презентовано книжково-ілюстративну виставку «Трагічні уроки історії» та запропоновано до перегляду віртуальну виставку «Скорботна свічка пам'яті».

З метою адаптації першокурсників до умов навчання в книгозбірні відбувся урок-аналіз «Поради Дейла Карнегі». По закінченню відбувся психологічний тренінг під керівництвом Н. Берегової.

До Дня Українського козацтва, Дня захисників і захисниць України та до Дня Збройних Сил України пройшов урок патріотичного виховання «Від козаків до наших днів». Провела захід та презентувала книжково-ілюстративну виставку «Рідна земле моя, ти козацькою славою щедра» А. Гогільчина. Вдруге захід проводився для студентів у межах інноваційного вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Українська мова».

У межах циклу «У храмі муз» до 70-ї річниці від дня народження американської співачки українського походження Квітки Цісик у бібліотеці відбулася мистецька година «Я мріяла, що в Україні мене почують».

У межах циклу «Згадай, Україно», напередодні Великодня книгозбірня разом з каф. технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва презентувала виставку-інсталяцію «Чарівний світ писанки». На виставці представлена література та світлини, які відображають сучасні традиції святкування Великодня, технології та розпис писанок у різних регіонах України. Учасниками відкриття виставки були студенти ФТД, які власноруч виготовили і представили на виставку свої роботи з писанкарства, які вражають різноманіттям: сувенірні писанки, писанки оздоблені бісером, дерев'яні моделі писанок та ін.

До 152-ї річниці від дня народження Івана Піддубного – українського спортсмена-борця відбувся урок пам'яті «Іван Піддубний. Шлях до великої арени».

Двічі проведено онлайн-захід «Українські винахідники» проведений у межах циклу «Видатні українці»

«Король світлотіні» – культурно-мистецький захід у межах циклу «Абетка відомих людей», приурочений до 417-ї річниці від дня народження Рембрандта Гарменсзона ван Рейна (1606-1669) – нідерландського художника, офортиста, одного з найвидатніших митців XVIIст.

Напередодні 140-ї річниці від дня народження Габріель Бонер «Коко» Шанель – всесвітньо відомої французької кутюр'є та засновниці модного будинку Chanel у книгозбірні відбувся захід «Мода і люди. Коко Шанель». Захід відбувся у межах вивчення дисциплін «Історія мистецтва» та «Проектна графіка».

9 листопада в бібліотеці відбулася презентація монографії Лілії Іваневич «Традиційний одяг українців Поділля» за участі науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти різних курсів. Під час презентації монографії авторка підкреслила, що в українському народному одязі втілюється історична доля народу, його культура і традиції та подарувала книгу бібліотеці. Присутнім презентовано книжково-ілюстративну виставку «Любов'ю квітнуть вишиванки».

До Міжнародного дня студентів для старост груп проведено захід «TEAMBUILDING. Єднання лідерів» для прокачки скілів та лідерських якостей. Захід організовано студентською радою факультету за підтримки виховного відділу. До свята книгозбірня презентувала книжково-ілюстративну виставку «День студента – свято молоді».

«Якщо прагнеш знайти друга – подружися з книгою. Якщо мрієш стати справжньою людиною – читай книгу». Тож як учителю-педагогу навчити дітей не тільки шанувати книгу, але й розвивати в учнів зацікавленість до читання, а також надати практичну допомогу щодо вибору книг та пошуку їх у бібліотеці? Про це йшлося в інформаційній годині «Бібліотека – простір для освітніх можливостей майбутнього педагога», яка пройшла в книгозбірні на замовлення ст. викладачки Т. Коваль у межах проведення дисциплінарних зв'язків між бібліотечною справою, українською мовою і педагогікою.

У форматі захопливої інтелектуально-творчої гри в бібліотеці відбулися Оксфордські дебати – інтерактивний залік з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)», який успішно склали майбутні хіміки і дизайнери.

З 4 по 10 грудня наукова бібліотека Хмельницького національного університету приєдналася до «Національного тижня читання», який проводив Український інститут книги спільно з Міністерством культури та інформаційної політики України. Користувачі бібліотеки долучалися до акції, публікуючи впродовж тижня дописи про читацький досвід: враження від прочитаного, добірку улюблених історій, роздуми про важливість культури читання. У межах тижня читання підготовлено віртуальну виставку-портрет «Талант надзвичайний і суперечливий» до ювілею письменника, яка була представлена на сайті та у соціальній мережі «Фейсбук». Крім того, склалися добірки популярних книжок як пропозиції та рекомендації для читання, були підготовлені добірки популярних сучасних книг на тему російсько-української війни, а також представлена різножанрова

книжкова виставка української літератури сучасних авторів «Україно моя, ти одна, як життя». Загалом на виставці та книжкових полицках було представлено 69 книг, про які користувачі інформувалися через соціальні мережі.

Значну увагу бібліотека приділяє патріотичному вихованню молоді, прищепленню любові до малої батьківщини. У межах краєзнавчого проєкту «Краю мій, ти частка України» проводилися соціокультурні заходи, спрямовані на формування свідомого громадянина, який пам'ятає минуле свого роду, знає і береже його історію, культуру і мову.

Усі масові та інформаційні заходи обліковувалися в програмі «УФД. Бібліотека» з використанням програмного модуля «Масові заходи». Загалом за рік проведено 133 інформаційні та соціокультурні заходи, які відвідали 2595 користувачів.

Інформація про проведення просвітницьких заходів у межах діючих проєктів висвітлювалася на вебсайтах бібліотеки та університету.

Інформаційно-бібліографічна діяльність

Діяльність бібліотек методичного об'єднання впродовж року традиційно спрямовувалася на удосконалення інформаційного забезпечення освітнього процесу та наукових досліджень ЗВО, покращення інформаційної культури користувачів, бібліографування наукового доробку викладачів, забезпечення доступу до світових наукових ресурсів, використання і популяризацію наукометричних БД та ідей відкритого доступу.

Віртуальна довідкова служба функціонувала в НБ ХНУ, бібліотеках КПНУ, ХГПА та ХКТЕІ (виконано 587 довідок). Загалом бібліотеками об'єднання надано 20619 довідок, що менше на 16,6 % від показника минулого року, з них виконано в автоматизованому режимі 49,6 %, тематичні довідки становлять 82,4 % від загальної кількості виконаних довідок.

Всі бібліотеки об'єднання продовжували наповнювати краєзнавчу БД «Науковці Хмельниччини». Бібліотеки ХНУ, КПНУ, ПДАТУ, ХУУП мали доступ до WoS, Scopus.

Успішно діяла послуга «Віддалене визначення індексів УДК» (бібліотеки ХНУ, КПНУ).

Бібліотека ХГПА

Для студентів 1 курсу проведено 60 годин занять з основ бібліотечно-інформаційної грамотності (як складової інформаційної культури): 23 теоретичних і 22 практичних.

Теми теоретичних занять з основ інформаційної культури студентів:

1. Інформація і суспільство.
2. Бібліотеки, їхня діяльність і довідково-бібліографічний апарат.
3. Нові інформаційні технології в бібліотеці.

Практичне заняття «Пошук, збір та обробка інформації за допомогою традиційного довідково-бібліографічного апарату бібліотеки ХГПА».

Професорсько-викладацький колектив, студенти інформувалися про нові надходження літератури з різних галузей знань, педагогічні новації на сторінках щоквартального інформаційного бюлетеня «Нові надходження науково-методичної літератури у фонд бібліотеки» та на вебсайтах бібліотеки і академії. Продовжувався випуск «Інформаційного вісника».

Проводилися комплексні інформаційні заходи – Дні інформації, кафедр, фахівців тощо. Усього проведено 14 заходів.

Працівники книгозбірні продовжували роботу з реферування статей наукового видання ХГПА «Педагогічний дискурс» та надсилали до Державної науково-педагогічної

бібліотеки України ім. В. Сухомлинського та Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського.

Впродовж року фахівцями зашифровано 130 документів: наукові праці, дисертації, автореферати, програми та навчально-методичні посібники викладачів академії.

Надавалися довідки, спрямовані на допомогу в освітній, науково-дослідницькій роботі студентів та викладачів. Загалом надано 450 довідок, з них тематичних – 392. Віртуальною довідковою службою виконано 158 довідок. Студентам надано 113 консультацій з питань користування бібліотечно-бібліографічним апаратом.

НБ ХУУП

У звітному році зусилля бібліографічного відділу спрямовувалися на удосконалення використання інформаційних технологій в довідковому та інформаційно-бібліографічному забезпеченні читачів. Тому основними функціями відділу стали: наповнення бази даних, ведення традиційної систематичної картотеки статей, надання бібліографічних довідок та послуг з індексування УДК викладачам та студентам.

За звітний рік виконано 470 бібліографічних довідок, а це на 18,9 % менше від минулорічного показника. Кількість виконаних тематичних довідок становить 78,7 % від загальної кількості. Число довідок, виконаних в автоматизованому режимі, складає 22,3 %, від усіх виконаних довідок. Впродовж року аналітично опрацьовано 2 комплекти газет та 60 примірників журналів. Всього 7 назв (журнали – 5, газети – 2), всі україномовні.

На сайті університету у рубриці «Нові надходження» щомісяця розміщувалися списки нових надходжень.

За рік бібліотекою проведено 2 Дні інформації за темами:

- «Соборність – це сильна, єдина держава»,
- «Віки творилась українська мова».

Для студентів першого курсу факультету управління та економіки у межах «Місячника першокурсника» проведено бібліотечні уроки «Бібліотека як частина навчально-виховного процесу», на яких студенти прослухали інформацію про основні розділи УДК; дізналися як влаштований систематичний і алфавітний каталоги та як ними користуватись; про каталожні роздільники; бібліотечний шифр на каталожних картках, за якими можна відшукати книгу на полиці; про призначення каталожних карток, які дають інформацію про автора і назву, місце, рік видання; як підібрати літературу за темою; як користуватись ЕК.

Здійснювалося індивідуальне інформування в режимі ВРІ і ДОК. Упродовж року зареєстровано 2 абоненти (2 теми) в системі ВРІ, 2 абоненти (2 теми) в системі ДОК.

У бібліотеці продовжував функціонувати Інформаційний центр ЄС.

Бібліотека ХКТЕІ

Працівниками бібліотеки надано 2630 довідок (на рівні минулорічного показника). Викладачам та студентам надавалася допомога у складанні списків літератури до наукових праць, рефератів, курсових, дипломних робіт.

Інформацію про нові надходження користувачі отримували з інформаційних поточних списків «Бюлетенів нових надходжень», що вже традиційно видаються щоквартально і розсилаються через e-mail на всі кафедри та підрозділи інституту.

На замовлення кафедр та окремих науковців працівниками бібліотеки готувалися тематичні списки (11), кураторам на електронну пошту надсилалися тематичні списки відповідно до плану навчально-виховної роботи (6).

Для студентів-першокурсників проведено заняття «Інформаційна культура студентів» (14 теоретичних та 14 практичних). Для старшокурсників проведено по 6 теоретичних і практичних занять.

Надавалася допомога з індексації наукових робіт користувачів бібліотеки, усього за систематизовано 97 документів.

Бібліотека КПНУ

Для студентів 1-го курсу усіх факультетів проведені оглядові екскурсії, під час яких відбулося ознайомлення першокурсників з історією та структурою бібліотеки, її фондами, довідково-бібліографічним апаратом та правилами користування каталогами, картотеками та електронними ресурсами. Фахівцями бібліотеки організовано та проведено 5 інформаційних годин.

Упродовж звітнього періоду проводилася підготовка бібліографічних оглядів літератури. Всього підрозділами бібліотеки підготовлено 29 оглядів (частина розміщена на сайті бібліотеки).

Поширеними формами інформування були Дні кафедр, дипломників, фахівців, інформації — загалом проведено 48 (на рівні минулого року), інформаційні огляди нових надходжень літератури.

Індивідуальне інформування здійснювалося в режимі ВРІ і ДОК. Упродовж 2023 року зареєстровано у всіх бібліотечних підрозділах 312 абонентів (323 теми) в системі ВРІ, 61 абонент (75 тем) в системі ДОК. Інформування користувачів про нові надходження здійснювалося під час проведення просвітницьких заходів, демонстрування книжкових виставок, на сайті бібліотеки та університету (електронний варіант газети «Студентський меридіан»); групове – під час проведення Днів кафедр, оглядів літератури в студентських групах, екскурсій тощо. Підрозділами бібліотеки підготовлено 29 оглядів, частина розміщена на сайті бібліотеки.

Одним з основних видів роботи бібліотеки є надання бібліографічних довідок. Всього за рік надано 3531 довідку: із них 2128 тематичних (1564 довідки – в автоматизованому режимі); інформаційно-бібліографічним відділом заіндексовано документів за таблицями УДК – 954 та 2433 – відділом комплектування і наукової обробки документів. Під час виконання довідок проводилися консультації, бесіди, заняття зі студентами з користування довідковим апаратом.

Успішно діяла послуга «Віддалене (в онлайн-режимі) визначення індексів УДК». Всього впродовж року визначено 371 індекс.

Вид бібліографічної роботи	2023 р.	2022 р.	2021 р.
Загалом надано довідок	3531	3465	4002
тематичних довідок	2128	2145	2287
довідки в автоматизованому режимі	1564	1669	1519
заіндексовано документів за таблицями УДК	3387	4107	5816

За рік складено бібліографічні покажчики:

1. Світлана Петрівна Миронова: педагог, науковець, людина : біобібліогр. покажч. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Бібліотека ; [уклад.: Г. В. Гайшук, Л. В. Климчук ; редкол.: С. А. Копилов (голова), Т. Опалюк (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2023. – 100 с. – (Серія: Постаті в освіті і науці ; вип. 31).
2. Професор Сергій Копилов (до 60-річчя від дня народження та 35-річчя науково-педагогічної діяльності) : біобібліогр. покаж. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, Бібліотека ; [уклад.: Г. В. Гайшук, Л. В. Климчук ; редкол.: С. А. Копилов (голов. ред.), Л. В. Климчук (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський, 2023. – (Серія: Постаті в освіті і науці ; вип. 32).
3. Микола Дмитрович Матвеев: освітянин, дослідник, особистість : біобібліогр. покажч. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Бібліотека ; [уклад.: Г. В. Гайшук, Л. В. Климчук ; редкол.: С. Копилов (голова), Н. Казанішена (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2023. – (Серія: Постаті в освіті і науці ; вип. 33).

Усі покажчики розміщено на сайті бібліотеки.

Продовжувалася співпраця з Державною науково-педагогічною бібліотекою імені В. О. Сухомлинського. Згідно з угодою про інформаційну співпрацю підготовлено і надіслано реферати наукових статей викладачів університету для оприлюднення їх у загальнодержавній електронній базі даних «Україніка наукова» та на сайті ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Працівники інформаційно-бібліографічного відділу надавали консультації користувачам щодо правил бібліографічного опису, здійснювали бібліографічне редагування списків літератури до дипломних, магістерських, бакалаврських робіт, рефератів тощо.

НБ ЗВО «ПДУ»

Впродовж року користувачам бібліотеки надавались тематичні, фактографічні, адресні та інші довідки. Загалом бібліотекою надано 5661 довідку (на 25,8 % менше, ніж минулого року). Надсилалась інформація 8 абонентам (8 тем) в системі ВРІ та 8 в режимі ДОК.

Досліджувались інформаційні надходження бібліотеки і забезпечувались повідомленнями кафедри університету в системі КНДТ (комплексні науково-дослідні теми).

Традиційно особлива увага приділялася роботі з користувачами з питань оформлення бібліографії до курсових та дипломних робіт (надавались консультації з якісного складання списків використаної літератури та правильності написання аналітичного опису). Проводилася бібліографічна редакція списків використаних джерел до дисертаційних робіт. Надавалася допомога у визначенні індексів УДК до наукових робіт користувачів. За рік визначено 553 індексів УДК.

Впродовж звітного року проводилися комплексні заходи: Дні бібліографії, дипломника, спеціаліста, аспіранта – всього 9 (на рівні минулого року). Працівниками бібліотеки за рік проведено 7 бібліографічних оглядів літератури. На допомогу в написанні дипломних та наукових робіт складалися науково-допоміжні бібліографічні покажчики та бібліографічні списки літератури.

Здійснювався бібліографічно-інформаційний супровід наукових та науково-технічних заходів з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2023 рік, що проводились на базі ЗВО «ПДУ».

Особлива увага приділялась інформаційній підтримці наукових досліджень аспірантів за напрямками їхніх наукових досліджень.

Списки нових надходжень публікувались в «Інформаційному віснику бібліотеки» (стенд), «Віснику університету» та «Інженері» (університетські газети), «Інформаційному листку» (сайт університету, сторінка бібліотеки). На прохання кураторів груп створювались рекомендаційні списки літератури.

Готувалися і розсилалися колегам рекомендаційні списки літератури, науково-допоміжні бібліографічні покажчики. Зі студентами проводилися заняття з пошуку інформації з використанням традиційних та електронних інформаційних ресурсів. Надавались індивідуальні та групові консультації з бібліографічного пошуку документів та методики оформлення списків використаної літератури. Для підвищення інформаційної культури користувачів проводилися заняття-бесіди за напрямками:

- основні поняття інформаційно-бібліотечної діяльності;
- принципи роботи з інформаційними ресурсами;
- інформаційні і телекомунікаційні технології, їхня роль у сучасному світі;
- електронні ресурси інтернету;
- електронні бібліотечні бази даних.

НБ ХНУ

Упродовж року довідково-бібліографічне обслуговування користувачів здійснювалось у бібліотеці автоматизовано – в режимі «Запит – відповідь» з використанням електронних ресурсів, а віддалених користувачів – через онлайн-віртуальну довідкову службу бібліотеки, надавалася допомога читачам при роботі з фондом спецвидів.

За звітний період виконано 7877 довідок, що становить 105% від запланованого та на 8,7 % більше, ніж торік. З них: 2782 – тематичні (31,5 % від загальної кількості). Тематичні довідки виконувалися на основі електронних ресурсів та інформаційних можливостей бібліотеки з використанням вітчизняних та міжнародних наукових БД. До «Віртуальної довідки» за рік надійшло 32 запити, що вдвічі більше від запланованого. Серед них запити тематичного характеру складають 82 %.

Протягом року виконано 9 розширених тематичних довідок на запити викладачів та співробітників (пошук та підбір повнотекстової інформації з використанням фонду бібліотеки, інтернет-ресурсів, наукометричних БД). Для викладачів надано 136 довідок та консультацій через електронну пошту та у телефонному режимі (переважно з використанням застосунку Viber) більшість з яких стосувалася інституційного репозитарію та наукометричних БД. За 2023 рік надано 2467 консультацій.

У автоматизованому режимі здійснювався аналітичний розпис всіх періодичних видань, які передплачує бібліотека, а також наукових збірників. За звітний період до ЕК додано 1532 аналітичних бібліографічних описи. Крім того, в бази даних на сайті бібліотеки занесено 1263 бібліографічних описів (без урахування записів з ЕК) та 1444 записи додано працівниками бібліотеки у репозитарій ХНУ.

У звітному році продовжено роботу зі збереження в окремому архіві (розміщений на сервері бібліотеки) інформації з розділу «Новини» сайту університету та відображення її у БД «ХНУ у дзеркалі періодичних видань». Всього за рік збережено 496 публікацій.

За звітний рік сформовано 92 інформаційних списки (на 28,2 % більше, як порівняти з показником попереднього року). Серед них: 6 – для виконання розширених тематичних довідок, 26 – для виконання запитів віртуальної довідкової служби, 20 – для інформування абонентів ВРІ, 40 – для рубрики «Науковці Хмельницького національного університету в наукометричних базах даних».

Протягом року здійснювалось інформування 20 абонентів у режимі ВРІ за 12 темами. Абонентам відправлено 75 індивідуальних інформаційних повідомлень.

Щомісяця здійснювалось інформаційне обслуговування керівництва університету з проблем вищої освіти. Для 17-ти абонентів ДОК підготовлено 10 повідомлень за 10-ма темами. Для інформування у БД «Вища школа» систематично розміщувався науково-аналітичний огляд НБ КНУ ім. Т. Шевченка «Вища освіта і наука», який також розсилався на електронну пошту абонентів.

За звітний період організовано та проведено 17 комплексних інформаційних масових заходів: лекції «Академічна доброчесність. Пошук наукової інформації» (13), презентації виставок (3), Дні першокурсника (1).

Інформаційні масові заходи спрямовані на презентацію та рекламу електронних ресурсів та інформаційних можливостей бібліотеки, покращення інформаційної культури користувачів, популяризацію академічної доброчесності.

Лекції «Академічна доброчесність. Пошук наукової інформації» проводяться на замовлення викладачів та охоплюють здобувачів усіх рівнів вищої освіти (першокурсників, бакалаврів, магістрів, аспірантів). Відповідно тематика та рівень лекції для кожної групи різняться. Усі лекції супроводжувалися презентацією (деякі з використанням відео). Одну лекцію проведено на платформі Zoom.

Для студентів першого курсу проведено День першокурсника, під час якого студенти ознайомилися з роботою структурних підрозділів бібліотеки, інформаційними можливостями та літературою за профілем навчання, книжковою виставкою «На

допомогу першокурснику». Для нових читачів було організовано оглядову екскурсію бібліотекою в ході якої першокурсники дізналися про історію університетської книгозбірні та сучасні можливості бібліотеки.

У межах вивчення дисципліни «Технічне проєктування дизайн-об'єктів» відбулася презентація виставки фахової літератури та періодичних фахових видань, що знаходяться у фонді наукової бібліотеки (відібрано 110 назв навчальних та наукових видань та 74 назви періодичних видань).

До Дня захисника України, Дня Українського козацтва для студентів у читальних залах проведено презентацію книжково-ілюстративних виставок «Від козаків до наших днів» та «За Україну, за її долю, за честь, за волю».

12 вересня відбувся англomовний навчальний квест для студентів факультету міжнародних відносин і права, який розпочався з університетської книгозбірні. Саме тут учасники команд отримали ігрові завдання, які сприяли кращому ознайомленню з бібліотекою університету (її книжковим фондом, можливостями інформаційного пошуку тощо) та усім студентським містечком. Організатор квесту – старший викладач Денис Дмитрошкін (кафедра германської філології та перекладознавства ХНУ).

Академічна доброчесність

Одне з основних завдань наукової бібліотеки ХНУ – сприяння академічній доброчесності. Працівники бібліотеки були активно задіяні в університетському процесі формування та розвитку культури академічної доброчесності. Тому у програмі занять зі студентами першого курсу стаціонарної форми навчання «Основи інформаційної культури» вагоме місце відводиться питанням дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти. Інформаційні заходи, лекції для студентів старших курсів проводилися з акцентом на академічне письмо, що є складовою академічної доброчесності. Зверталася увага на правила цитування, оформлення посилань та списку використаних джерел. За звітний період організовано та проведено 13 лекцій «Академічна доброчесність. Пошук наукової інформації». Працівники бібліотеки надавали консультації викладачам з проблем академічного письма. За звітний період надано 14 консультацій.

Протягом року здійснили оновлення ресурсу «Академічна доброчесність» на сайті бібліотеки, який містить нормативно-правову базу, книги, методичні матеріали та статті з даної проблеми.

У жовтні працівники бібліотеки взяли участь у роботі круглого столу «Академічна доброчесність: досвід, практики, виклики, поступ», який відбувся за участі представників ЗВО України (на платформі Zoom).

За допомогою електронної системи Anti-Plagiarism працівники відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення здійснювали перевірку кваліфікаційних робіт на наявність академічного плагіату. За рік здійснено перевірку 100 документів.

Інформаційна культура користувачів

За звітний період зі студентами першого курсу стаціонарної форми навчання проведено 102 заняття з основ інформаційної культури (51 теоретичне та 51 практичне). Теоретичні заняття відбувалися у формі лекцій з використанням слайдів, практичні – з використанням комп'ютерів та смартфонів. Під час проведення занять акцентувалася увага на презентаціях, які розміщені на сайті бібліотеки в розділі «На допомогу першокурснику»: «Ресурси та сервіси бібліотеки» та БД «Електронний каталог». Презентації містять основні відомості про НБ ХНУ та віртуальну систему обслуговування, яка дозволяє використовувати електронні ресурси у віддаленому режимі, зокрема й під час дистанційного навчання. Протягом року спільно з викладачами проведено 12 занять зі стандартизації та інформаційно-патентного пошуку (6 теоретичних та 6 практичних).

На сторінку вебсайту бібліотеки «Радимо прочитати» підготовлено 10 бібліографічних оглядів нової української та світової літератури.

Інформація щодо проведених заходів представлена на сайті бібліотеки в рубриці «Новини, події» та в соціальній мережі «Фейсбук».

Комплектування та облік фонду

У звітному році робота бібліотек спрямовувалася на вивчення потреб та запитів користувачів з метою оперативного та якісного комплектування. Усі бібліотеки проводили моніторинг книго забезпеченості, брали участь в акредитації спеціальностей. Джерелами комплектування фондів були видавництва й книготорговельні організації, товариства, обласний центр з розподілу підручників.

Фінансування на придбання книг та передплату періодичних видань, як порівняти з минулим роком, збільшилося на 54 % для придбання книг та на 127% на передплату періодичних видань. Через воєнний стан бібліотеки ЗВО «ПДУ», ХГПА не змогли поповнити фонди згідно з кошторисами, затвердженими університетами. На 52,6 % збільшилася кількість подарованих книг. Загалом за рік фонди бібліотек об'єднання поповнилися на 7770 прим. друкованих (на 10,8 % менше, як порівняти з показником минулого року, оскільки на комплектування фонду впливає не тільки фінансування, а й такі фактори, як інфляція і пов'язане з нею зростання цін на твори друку) та 4096 мережевих локальних документів (на 15,6 % більше, ніж у 2022 році).

Бібліотека ХГПА

Комплектування бібліотечного фонду здійснювалося на основі вивчення тематики наукової та навчально-виховної діяльності академії. Через недостатнє фінансування процес комплектування протягом останніх років характеризується зменшенням нових надходжень. За 2023 рік до фонду бібліотеки надійшло 899 примірників (на 3,7 % менше, ніж у попередньому році), 479 назв (на 25 % менше, як порівняти з минулим роком).

Поповнення книжкового фонду у звітному році відбувалося через джерела: дари, благодійництво, громадські організації, книгообмін між навчальними закладами, редакційний відділ ХГПА, кафедри ХГПА, інші (заміна загублених).

Бібліотека співпрацює з Науково-методичним центром вищої освіти, який виділяє резерв науково-методичних посібників, таким чином, бібліотека має можливість доукомплектувати книжкові фонди.

Всеукраїнська творча спілка «Конгрес літераторів України» (добровільна творча організація професійних літераторів України) подарувала бібліотеці понад 300 примірників книг спілчан. Загалом кількість отриманих книг у результаті проведення акції «Подаруй бібліотеці книгу» становить 762 примірники, тоді як попереднього року - 96.

Усі нові надходження обліковувались у сумарній та інвентарній книгах.

Бібліотека комплектує фонди галузевої літератури, що знаходяться на кафедрах академії. Це, зокрема, інформаційно-методичний центр «Lingvo», де сконцентрована іноземна література, інформаційно-методичні центри «Педагогіки та психології» та «Дошкільного виховання» з відповідно сформованими галузевими фондами книг, брошур та періодичних видань.

НБ ХУУП

Комплектування фонду бібліотеки здійснювалося на основі вивчення ринку книжкових і періодичних видань, а також потреб та запитів читачів через видавництва «Право», «Дакор», ЦУЛ та «Олді-плюс», відповідно до профілю університету.

Бібліотека використала на комплектування 33530 грн, за які придбано 101 примірник друкованих джерел, з них 39 книг, 79 журналів, 2 річних комплекти газет. Оформлена передплата періодичних видань на I півріччя 2024 року.

Всі нові надходження пройшли облік (у програмі «Філін» - розділи «Бібліотечний фонд» та «Інвентарна книга»), наукову та технічну обробку, штрихкодування.

На основі програмного забезпечення «Філін» систематично проводився аналіз книгозабезпеченості навчального процесу.

Бібліотека ХКТЕІ

Комплектування здійснювалося через провідні видавництва та книготорговельні організації України, «Просвіта», «Ліра-К», «Освіта України», «Проскурівкнига», «Кондор», «Олді-плюс».

Проведено аналіз стану книгозабезпеченості навчального процесу підручниками та навчальними посібниками.

За рік фонд бібліотеки поповнився на 1745 прим. (у 2022 р. – 315 прим.) документів, 56 примірників книг – це дарчі видання. Всі нові надходження пройшли наукову та технічну обробку, штрихкодування.

Інвентарна та сумарна книги велись у автоматизованому режимі.

Оформлена передплата періодичних видань на I півріччя 2024 року.

Бібліотека КІНУ

Протягом року фонд бібліотеки поповнювався через придбання навчальних видань видавництва «Патерик», передачу з редакційно-видавничого відділу університету та акцію «Подаруй бібліотеці книгу!». Подарункові видання надходили від авторів, організацій, науково-педагогічних працівників ЗВО тощо.

На 1.01.2024 року фонд бібліотеки нараховує 1 002 854 примірники друкованих документів. Фонд бібліотеки університету – 970 919 документів, кафедра військової підготовки – 31 935 прим.

Протягом року бібліотеку доукомплектовано на 3600 примірників (3101 назва), з них книг – 2 783 прим., електронних документів – 9, 6 дисертацій, 65 – примірників журналів та 14 комплектів газет.

з/п		2023 р.	2022 р.	2021 р.
1.	Фонд бібліотеки (друкованих видань)	1 002 854	1 025 507	1 031 156
	фонд бібліотеки університету	970 919	968 410	974 059
	фонд кафедри військової підготовки	31 935	57 097	57 097
2.	Надходження до фонду	3 600	1 782	3 975
	придбано	204	19	127
	надійшло з редакційно-видавничого відділу до бібліотеки надійшло	106	232	280
	подаровано	2 165	777	2 132
	заміна загублених книг	396	422	921
3.	Списання літератури	31 581	7 431	7 711
	втрачена користувачами	389	410	911
	зношена	771	505	884
	застаріла за змістом	30 421	6 516	5 916

Таблиця. Рух документів у фонді (комплектування)

За кошти університету придбано 204 документи суму 71175,00 грн. З редакційно-видавничого відділу до бібліотеки надійшло 106 примірників, з них друкованих – 100 на суму 13815,00 грн. та 6 електронних документів на суму 1776, 00 грн., подаровано 2165 документів на суму 120346,00 грн. Заміна загублених книг склала 396 примірників на суму 25069,00 грн.

Завдяки акції «Подаруй бібліотеці книгу!» протягом року фонд бібліотеки поповнювався дарчою літературою. Активну участь в акції взяли ректор та науково-

педагогічні працівники університету, а саме: Копилов С. А. – 141 прим. на суму 9365,00 грн., Дубінський В. А. – 120 прим. на суму 7210,00 грн., Куриця Д. І. – 121 прим. на суму 7260,00 грн., Співак В. І. – 88 прим. на суму 5730,00 грн.; Демчик К. І. – 72 прим. на суму 3718,00 грн.

Подаровано колективами кафедр:

- теорії та методик дошкільної освіти – 22 прим. на суму 1 150,00 грн.;
- географії та методики її викладання – 18 прим. на суму 920,00 грн.;
- біології та методики її викладання – 5 прим. на суму 350,00 грн.;

отримано від установ:

- Національного музею Голодомору-геноциду – 14 прим. на суму 1000,00 грн.,
- Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України – 50 прим. на суму 4725,00 грн.,
- канадської діаспори – 59 прим. на суму 2280,00 грн.,
- ВГО Українська бібліотечна асоціація – 3 прим. на суму 360,00 грн.,
- Інституту енциклопедичних досліджень НАН України – 6 прим. на суму 820,93 грн.,
- ТОВ «Клію» – 3 прим. на суму 360,00 грн.

Важливим джерелом поповнення фонду є документообмін між бібліотеками. За звітний період отримали літературу з НБ Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та Хмельницької ОУНБ. У межах документообміну розіслано в інші книгозбірні 12 прим. видань на суму 650,00 грн.

Проведений моніторинг книгозабезпечення *4 ОПП першого (бакалаврського) рівня:*

- 241 Готельно-ресторанна справа;
- 101 Екологія;
- 091 Біологія;
- 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

4 ОПП другого (магістерського) рівнів вищої освіти

- 122 Комп'ютерні науки;
- 101 Екологія;
- 014 Середня освіта (Фізика та астрономія);
- 052 Політологія

Проведено моніторинг книгозабезпечення бакалаврського та магістерського рівнів, який виявив, що усі навчальні дисципліни ОПП спеціальностей, які підлягали акредитації у 2023-2024 н.р., становлять 100% книгозабезпеченість. Забезпеченість окремих дисциплін підвищується за рахунок скачування електронних варіантів підручників, які розміщені за електронною адресою books.kpdu.kp.km.ua.

Протягом звітного року проведено списання літератури у кількості 31 581 документ, з них: з фонду кафедри військової підготовки – 25 162 прим.; з університетської книгозбірні – 6 419 прим. на суму 30 693,00 грн.: втрачені користувачами – 389 примірників на суму 12 173,00 грн., зношених 771 примірник документів на суму 5982,00 грн., застарілих за змістом 5 259 прим. на суму 17922,00 грн.

НБ ЗВО «ПДУ»

Вагомим джерелом поповнення книжкового фонду є отримання літератури в дар. Більшу частину нових надходжень становить література, подарована вченими університету, викладачами та приватними особами. У межах акції «Подаруй бібліотеці книгу» отримано 395 примірників .

У межах виділених коштів на передплату періодичних видань отримано 20 назв періодичних видань (147 примірників), з них: 13 назв журналів (90 примірників) та 7 назв газет (57 комплектів).

Всього отримано 565 (на 4,2 % менше, ніж минулого року) примірників (300 назв); книжковий фонд збільшився на 418 примірників (280 назв). Серед нових надходжень 18,7 % становить наукова література, а навчальна – 33,8%.

Фонд рідкісних та цінних видань налічує 860 примірників (649 назв) документів. На постійній основі проводиться презентаційна робота з цінними та рідкісними виданнями з метою привертання уваги науковців до фонду бібліотеки. У 2023 р. фонд поповнився 5-ма виданнями.

На допомогу процесу комплектування фонду ведуться картотеки: «Поточного комплектування», «Незадоволеного запиту», «Доукомплектування», «Обліку навчальних програм», «Реєстрації періодики», «Обліку документообміну» та «Безоплатного книгообміну». Систематично поповнювався електронний варіант картотеки обліку підручників «Книгозабезпеченість навчального процесу».

НБ ХНУ

У звітному році до бібліотеки з різних джерел комплектування надійшло 5981 примірник документів, з них 2726 електронних.

Паперових документів отримано 3255 примірників на суму 266041,78 грн, зокрема:

- видавничим центром університету передано бібліотеці 362 документи;
- підрозділами ХНУ передано 1690 прим.;
- отримано 865 дарчих примірників.

Загалом книжок надійшло 3027 прим. на суму 226289,33 грн. Середня вартість видань, які надійшли у бібліотеку, вираховувалася з дарчих та переданих з інших підрозділів документів і становить 323 грн, тоді як у 2022 році середня вартість видання становила 126 грн.

Через введення воєнного стану з 24.02.2022 р. Казначейство України витрат на комплектування бібліотечних фондів не здійснювало. У 2023 р. були внесені зміни до Постанови №590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану», зокрема: підпункт 2 пункту 19 доповнено новим абзацем згідно з Постановою КМ №523 від 19.05.2023р.: «за видатками загального фонду державного та місцевих бюджетів придбання книг та періодичних видань для поповнення фондів бібліотек».

Згідно з кошторисом 2023 р. використано 46265 грн із запланованих 50000 грн бюджетних коштів. До облікових документів внесено 33 партії.

Державною мовою у фонд бібліотеки надійшло 2845 паперових документів, що становить 87,4 % від загальної кількості отриманих документів, іноземними мовами – 410 примірників (12,5% від усіх надходжень).

Наукової літератури отримано 566 документів (17,3 % від нових надходжень), навчальних видань – 2320 прим., а це 71,2 % від загальної кількості нових надходжень.

У 2022 році не проведена передплата періодичних видань на 1-ше півріччя 2023 р., тому заплановані кошти на передплату періодичних видань України залишилися не використаними. На 2-ге півріччя передплачено 34 назви періодичних видань (на суму 31055,05 грн), а на 1-ше півріччя 2024 р. – 35 назв на в АТ «Укрпошта» на суму 33626 грн. Передплата періодичних видань для службового користування в університеті не проводилась. На 1.01.2024 р. Каталог періодичних видань складає 795 назв (БД «Періодичні видання»). Стан надходження періодичних видань в наукову бібліотеку за передплатою задля контролю за отриманням документів від організацій-постачальників аналізується щоквартально.

З метою розвитку інформаційної ресурсної бази бібліотеки викладачами та фахівцями книгозбірні опрацьовано 10 прайс-листів та 2 каталоги видавництва і книготорговельних організацій. Опрацьовано електронні версії каталогів видавництва: «Каравелла» (Київ) – переглянуто 269 позицій, «Магнолія» (Львів) – 350, «Новий світ-2000» (Львів) – 615, «Львівська політехніка» (Львів) – 100, «Олді-плюс» (Херсон) – 200,

«Кондор» (Київ) – 730 позицій. Загалом переглянуто близько 1000 назв документів та зроблено замовлення.

Протягом року надано 12 консультацій викладачам кафедр університету щодо книгозабезпеченості навчальних дисциплін у зв'язку з підготовкою документації до проведення акредитації та ліцензування ХНУ (2023р.).

На допомогу комплектуванню велися БД: «Навчальні дисципліни» (1857 назв), «Періодичні та інформаційні видання» і «Книгозабезпеченість навчальних дисциплін ХНУ». На основі цих БД викладачам кафедр надавалися консультації щодо книгозабезпеченості навчальних дисциплін у зв'язку з підготовкою документів до проведення акредитації та ліцензування. Впродовж року проводилася робота з редагування БД «Книгозабезпеченість навчальних дисциплін ХНУ» відповідно до інформації з «Електронного університету». БД дає можливість оперативно проаналізувати забезпечення усіх дисциплін документами для подальшого їх доукомплектування. Показник книгозабезпеченості дисциплін у 2023 р. залишився на рівні попереднього року і становить 2,16, хоча ще у 2021 р. цей показник був на рівні 4,5. Зменшення показника пояснюється тим, що впродовж останніх 5-ти років бібліотека отримувала малий відсоток навчальної літератури, окрім того, було відредаговано інформацію згідно з вимогами МОНУ – вилучено навчальні посібники російською мовою.

Відповідно до норм Міністерства освіти та науки середня книгозабезпеченість ХНУ становить 1 підручник на 2-х студентів.

Упродовж року фонд поповнився виданнями викладачів та співробітників університету, виданих у ХНУ та видавництвах України.

Серед організацій та міжнародних фондів, які безоплатно передали документи у фонд бібліотеки, Всеукраїнська громадська організація «Українська Бібліотечна Асоціація»; Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека; Хмельницька обласна організація Національної спілки краєзнавців України; Хмельницьке обласне об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта»; громадська спілка Всеукраїнське військово-цивільне об'єднання «Бойове Братерство України»; інститут енциклопедичних досліджень НАН України (м. Київ); Наукова бібліотека Краківської політехніки; Івано-Франківська обласна рада.

Протягом року в бібліотеку у межах акції «Подаруй бібліотеці нову українську книгу» передано в дар 865 примірників видань з різних галузей знань: наукової, навчальної та ін. літератури, що на 90,4 % більше, ніж у 2022 р. З метою популяризації нових надходжень на вебсайті НБ (БД «Електронний каталог») представлено 125 анотацій наукових та навчальних видань.

Облік усіх нових надходжень (книг, брошур, методичної літератури, неопублікованих матеріалів, аудіо, відеопродукції) здійснювався впродовж року в БД «Інвентарна книга», сумарний облік документів – у «Книзі сумарного обліку бібліотечного фонду НБ ХНУ», індивідуальний облік періодичних видань – в електронному каталозі періодичних видань.

Інвентарний облік електронних видань здійснювався в БД «Інвентарна книга» (вид документа – «електронна книга»), сумарний облік – у зошиті «Електронна бібліотека. Сумарний облік електронних видань». За рік роздруковано 120 сторінок «Інвентарної книги НБ ХНУ», яка наповнювалася записами у міру внесення партій нової літератури в електронний каталог.

Щомісячно звітували перед бухгалтерією університету про використання коштів на придбання документів та про надходження дарчих видань у фонд наукової бібліотеки університету.

Організація і збереження фонду

З метою підвищення ефективності використання фонду й виявлення застарілої, російськомовної літератури та такої, що мало використовується, проводилось його вивчення та аналіз обертаності. За результатами аналізу певні частини фонду переміщено, виявлені видання, що потребують палітурних та ремонтних робіт. У трьох бібліотеках об'єднання (ХНУ, КПНУ, ПДУ) організовано обмінні фонди. Загальна кількість видань в обмінних фондах цих бібліотек – 9183 примірники. У бібліотеках –ХНУ, КПНУ, ПДУ та ХГПА є фонд рідкісних і цінних документів. Найбільше рідкісних видань має бібліотека КПНУ – 28055, загальна кількість таких видань по книгозбірнях об'єднання становить 29490 прим.

Фонд краєзнавчих видань виокремлено у бібліотеках ХНУ, КПНУ та ПДУ.

Загальний книжковий фонд бібліотек об'єднання становить 2090680 примірників

З метою збереження бібліотечного фонду здійснено переоблік фонду читального залу історичного факультету КПНУ.

У НБ ХНУ, згідно з «Планом перевірки бібліотечних фондів на 2017-2026 рр.», здійснено перевірку фонду рідкісних і цінних видань (487 прим.), частини фонду абонементів молодших курсів відділу обслуговування (розділи УДК: 621.7 – 94(477)), загалом перевірено 71180 прим.

За рік бібліотеками об'єднання вилучено 76520 примірників застарілих і зношених книг та російськомовної літератури (найбільше вибуло з фонду бібліотеки КПНУ – 31581 прим.). Відповідно до чинних нормативних актів проводились інвентаризації фондів книгозбірень та санітарні дні. Самотужки бібліотекарі здійснювали дрібний ремонт книг.

Система каталогів бібліотек

Упродовж звітнього періоду проводилася робота з упорядкування і поповнення бібліотечних каталогів і картотек: читацьких та службових. Усі бібліотеки об'єднання ведуть електронні каталоги. За рік електронні каталоги бібліотек МО поповнилися на 9743 записи. Загальний обсяг записів в ЕК бібліотек об'єднання становить 3750199. Продовжувалася робота з ретроконверсії каталогів, фондів та наповнення Зведеного електронного каталогу (ЗвЕК) бібліотек Хмельницької області, який за рік збільшився на 6672 записи, але впродовж звітнього року було закрито доступ до бібліографічних описів російськомовних видань, тому фактично загальна кількість записів у БД станом на 1.01.2024 року – 371824, що на 1884 менше від минулорічного показника.

Здійснювалася планова редакція СК з метою оновлення тексту рубрик, введення нових термінів, розмежування складових рубрик. Проводився моніторинг використання довідково-пошукового апарату бібліотек користувачами.

Бібліотека ХГПА

За рік опрацьовано 864 книги (407 назв).

У бібліотеці ведуться алфавітний та систематичний картковий каталоги. Впродовж року проводилося наповнення, поточне редагування, заміна роздільників каталогів та картотек.

Загальний обсяг електронного каталогу на кінець звітнього року – 51182 записи, за рік введено 1785 записів. Кількість звернень до ЕК бібліотеки – 5208.

НБ ХУУП

Систематично велася робота з редагування та поповнення алфавітного, систематичного, електронного каталогів та картотек: СКС, краєзнавча, «Закони України», «Праці викладачів ХУУП імені Леоніда Юзькова», «НАТО: що дав світові Альянс»,

«Децентралізація публічної влади в Україні», дисертацій та авторефератів. В ЕК поповнювалися окремі БД «Дисертації», «Програмно-методичне забезпечення навчальних дисциплін».

За звітний період було влисто 752 картки: в абетковий каталог 40 карток, у систематичний каталог 700 карток та 12 карток у картотеку «Праці викладачів ХУУП імені Леоніда Юзькова».

Електронний каталог має одну зведену базу даних, що містить описи книг, статей з періодичних видань. За рік БД поповнилася на 700 бібліографічних записів і становить 35800.

Продовжувалося введення аналітичних описів в ЕК.

Бібліотека ХКТЕІ

Впродовж року новими записами поповнювались електронна картотека періодичних видань та статей періодичних видань.

До електронного каталогу внесено 1006 бібліографічних описів, загалом ЕК містить 97930 записів.

Бібліотека КПНУ

Обсяг ЕК на 31.12.2023 року – 317718 бібліографічних записів назв на 555509 примірників документів. ЕК протягом року збільшився на 3209 бібліографічних записів. Продовжувався аналітичний опис періодичних видань, книг і збірників наукових праць - у програмі «УФД/Бібліотека». Періодика опрацьовувалася частково в традиційному режимі, частково – у автоматизованому. На кінець звітнього року БД аналітичних бібліографічних описів нараховує 78 087 аналітичних бібліографічних описів статей, за рік додано – 1 468 статей.

Впродовж року здійснювалося редагування занесених до ЕК бібліографічних записів.

Поповнювалися новими матеріалами БД «Електронний каталог», «Читачі», «Праці викладачів», «Краєзнавча картотека», «Моніторинг книгозабезпечення», «Ресурси відкритого доступу», «Періодичні видання», «Рідкісні та цінні видання», «Нові надходження літератури», «Творчий доробок бібліотеки», «Повнотекстова БД», «Статті періодичних видань», «Статті наукових збірників», «Дисертації», «Автореферати дисертацій», «Випускні кваліфікаційні роботи», «Репозитарій» тощо.

У звітному році значна увага приділялася формуванню і наповненню «Зведеного електронного каталогу бібліотек вищих навчальних закладів Хмельницької області» (ЗвЕК), до якого впродовж 2023 року передано 845 бібліографічних записів. Наразі у ЗвЕК 51958 записів переданих бібліотекою КПНУ.

НБ ЗВО «ПДУ»

Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки представлений систематичним, алфавітним, топографічним каталогами та системою картотек: читацьких інтересів (непрофільних тем), краєзнавчою, на допомогу дипломнику, персоналії, систематичною картотекою статей, художньої періодики, статей співробітників університету, картотекою авторефератів дисертацій ЗВО «ПДУ», дисертаційного фонду НБ ЗВО «ПДУ», фонду рідкісних і цінних видань. Велась постійна робота з редагування та наповнення каталогів і картотек.

До ЕК за рік внесено 7505 записів. Загальна кількість бібліографічних записів в ЕК становить 109689. Електронний каталог не має доступу до мережі інтернет.

Алфавітний та систематичний каталоги поповнювалися новими картками. Проводилася планова редакція каталогів: вилучалися подвійні описи, замінювалися зношені каталожні роздільники.

Картотека книгозабезпеченості функціонує в бібліотеці в картковому та електронному варіантах.

Систематизація нових надходжень здійснювалася відповідно до таблиць УДК (К., 2000). Використовувалися також «Отраслевые рабочие таблицы УДК по сельскому хозяйству и смежным отраслям» (М., 1985). Здійснено аналітичні описи усіх періодичних видань та наукових збірників. АПП поповнився новими предметними рубриками.

Протягом звітного року проводилася робота з постійними картотеками:

- Книгозабезпеченість навчальною літературою
- Архів картотеки «Книгозабезпеченість навчальною літературою»
- Періодичних видань
- Нові надходження літератури
- Навчальних програм
- Алфавітно-предметний покажчик
- Документообміну
- Іноземних видань
- Дисертацій
- Архів картотеки періодичних видань.

НБ ХНУ

Протягом року в бібліотеці велися 4 каталоги: Алфавітний службовий, Нумераційний ДСТУ, Електронний каталог, Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області.

Карткові каталоги поповнювалися новими надходженнями. За рік у Алфавітний службовий каталог додано 515 карток, відредаговано 453 картки, вилучено 168 карток. Згідно з 13-ма актами на списані документи зроблено 25907 відміток про списані документи в Алфавітному службовому каталозі та інвентарних книгах.

В ЕК введено 2520 назв видань усіх видів, враховуючи статті та періодичні видання. Оскільки електронний каталог – найважливіша і найбільш рухома частина довідково-бібліографічного апарату, яка потребує постійного удосконалення, проводилася робота з його редагування. Працівники бібліотеки здійснювали поточне редагування аналітичних записів у зв'язку із відкриттям нових рубрик ЕК та одночасним виправленням орфографічних помилок, а також планові вибіркові перевірки аналітичних описів. У результаті відредаговано 6757 записів. За актами списання періодичних видань з електронного каталогу вилучено 4730 назв. Сектором електронної бібліотеки в БД «Електронний каталог» введено 215 нових записів електронних документів та відредаговано 698 записів.

Тематичний рубрикатор ЕК за звітний період поповнився на 74 нові записи. Новим документам присвоювалися тематичні рубрики до біопису документів; здійснювалася поточна редакція рубрик тематичного каталогу на їх відповідність навчальним дисциплінам та змісту документа. На 1.01.2024 року тематичний рубрикатор налічує 91497 рубрик.

У межах проєкту «Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області» оброблено та додано в БД бібліографічні записи:

- бібліотека Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії – 521 запис;
- бібліотека Хмельницького торговельно-економічного інституту – 112 записів (після конвертації файлу формату «txt» у формат «xml»);
- бібліотека Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка – 845 записів;

- Наукова бібліотека Хмельницького національного університету – 544 записи;
- Хмельницька обласна бібліотека для юнацтва – 2150 записів;
- Хмельницька обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г. Шевченка – 2500 записів.

Загалом БД «Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області» збільшилася на 6672 записи, але впродовж року було закрито доступ до бібліографічних описів російськомовних видань, тому фактично загальна кількість записів в БД станом на 1.01.2024 року – 371824, що на 1884 менше від показника минулого року.

ДПА систематизатора удосконалювався через поповнення електронного варіанта АПП (введено 82 нові рубрики). На кінець звітнього року БД нараховує 123343 рубрики.

Науково-дослідна та науково-методична робота. Підвищення кваліфікації

Метою науково-методичної роботи бібліотек ЗВО Хмельницької області є забезпечення всіх напрямів, форм, методів бібліотечної роботи відповідними рішеннями і рекомендаціями, впровадження інноваційних змін, підвищення кваліфікації працівників, розвиток творчого мислення і професіоналізму бібліотекарів. Працівники книгозбірень методичного об'єднання брали активну участь у роботі Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бібліотеки закладів вищої освіти: історія і сьогодення» (до 105-річчя заснування бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка). Конференція проходила у змішаному форматі – в режимах онлайн і офлайн. У роботі конференції взяли участь директори та фахівці бібліотек м. Хмельницького, Вінниці, Києва, Кам'янця-Подільського, Харкова, Миколаєва. Загалом участь у роботі конференції взяли 43 учасники.

Бібліотеки об'єднання проводили роботу з наповнення зведеної БД «Науковці Хмельниччини» (http://lib.khnu.km.ua/asp/php_bibliograf_php/page_lib.php); БД «Наукові видання ЗВО Хмельницької області» (http://lib.khnu.km.ua/asp/php_vnz_gz/page_lib.php). Фахівці бібліотек ХГПА, ХУУП та ХКТЕІ відвідували заняття з підвищення кваліфікації, які проводила НБ ХНУ (офлайн та у застосунку ZOOM).

Бібліотека ХГПА

Впродовж року для фахівців книгозбірні проводились огляди спеціальних видань з бібліотечної справи, бібліографічних покажчиків, надходжень художньої та навчальної літератури. Працівниками вивчалися регламентуючі документи, посадові інструкції. Надавалася допомога лаборантам кафедр академії з питань організації бібліотечної роботи. Оновлено посадові інструкції працівників бібліотеки.

Підвищення кваліфікації бібліотечних працівників:

№ п/п	Назва бібліотечного огляду	Час проведення
1.	Бібліотечне обслуговування та потреби ЗВО в сучасних умовах	лютий
2.	Бібліотека сьогодні: зміна пріоритетів діяльності. Школа маркетингу «Вчимося рекламувати бібліотеку»	квітень
3.	До Всеукраїнського дня бібліотек «Люди справ книжкових»	вересень
4.	Організаційне обговорення виконання плану роботи бібліотеки на 2024 рік	листопад

Працівники бібліотеки брали участь у:

- сьомому занятті Антишколи українських бібліотекарів «Роль бібліотек в акредитації освітніх програм університету»
- VII Міжвузівській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Практична психологія XXI століття: проблеми та перспективи» (доповідь Дитинник Л.В. «Інноваційно-комунікативний розвиток академічної бібліотеки»)
- Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бібліотечна справа і зовнішні виклики початку 2020-х років: нові пріоритети в роботі бібліотек та бібліотечній освіті» (онлайн)
- вебінарі на тему «Академічний інституційний репозитарій. Доступ до електронних ресурсів у межах проєкту Research4Life»

НБ ХУУП

Продовжувалося навчання працівників бібліотеки комп'ютерної грамотності та пошуку інформації в мережі інтернет. Для фахівців бібліотеки проведено навчання щодо ефективного користування ресурсами наукометричних баз даних Web of Science Core Collection та Scopus. Провідний спеціаліст комп'ютерної техніки Світлана Філіпова брала участь у навчально-методичному онлайн-семінарі «Інноваційні технології в бібліотечно-інформаційній діяльності» (17 лютого 2023 р., м. Київ). Впродовж року працівники брали участь у серіях вебінарів про ресурси платформи Web of Science від компанії Clarivate Analytics, а також підвищували свій професійний рівень працюючи з фаховою періодикою.

Бібліотека ХКТЕІ

Науково-методична робота бібліотеки була спрямована на аналізування основних напрямів діяльності з метою поліпшення роботи бібліотеки. Здійснено аналіз звітно-планової документації, на засіданні адміністративної ради інституту розглядалися питання вдосконалення окремих напрямів діяльності бібліотеки. З метою оновлення власної нормативної бази протягом року вивчалися документи, що регламентують бібліотечну та освітню діяльність.

У межах підвищення кваліфікації працівники бібліотеки:

- вивчали передовий досвід вітчизняних та зарубіжних бібліотек;
- систематично проводили огляди фахової літератури;
- брали участь у бібліотечних форумах, вебінарах;
- підвищували фаховий рівень шляхом самоосвіти.

Бібліотека КПНУ

Науково-дослідна робота здійснювалася за напрямками:

- Дослідження історії бібліотечної справи
- Бібліотечне краєзнавство
- Вивчення, узагальнення та впровадження кращого досвіду роботи в діяльність підрозділів бібліотеки
- Удосконалення процесу формування і використання електронного інформаційного ресурсу
- Удосконалення форм і методів бібліографічного обслуговування.

Протягом звітного року проведено:

№ з/п	Питання	Терміни	Виконавець
засідання бібліотечної ради:			
1.	1. Діяльність бібліотеки університету в		Климчук Л. В.

	2020-2022 рр.: порівняльний аналіз бібліотек ЗВО Хмельницької області.	24 травня 2023 р.	
	2. Поповнення інституційного репозитарію 2020-2023 рр.		Кунцевич А. В.
	3. Забезпечення освітнього процесу в сучасних умовах фахівцями інформаційно-бібліографічного відділу.		Гайшук Г. В.
методичну раду:			
1.	Про затвердження плану роботи бібліотеки на 2023 рік.	26.01.2023	Резнічук Л. В.
З координаційних наради:			
1.	1. Підсумки роботи бібліотеки університету за 2022 р.	21.02.2023	Климчук Л. В.
	2. Підсумки акції «Подаруй бібліотеці книгу!».		Кушнір І. І.
	3. План роботи бібліотеки на 2023 рік.		Резнічук Л. В.
2.	1. Про результати інвентаризації фонду читального залу історичного факультету	14.06.2023	Кушнір І. І.
	2. Про роботу читального залу історичного факультету з інформаційного забезпечення студентів, науково-педагогічних працівників		Биковська В.Ф.
	3. Підсумки роботи бібліотеки К-ПНУ у першому півріччі 2023 року		Резнічук Л. В.
	4. Робота підрозділів бібліотеки з виконання плану на 2023 рік		Керівники підрозділів
3.	1. Готовність структурних підрозділів бібліотеки до нового навчального року (за результатами огляду)	25.10 2023	Климчук Л. В.
	2. Основні заходи бібліотеки на I-й семестр 2023-2024 навчального року		Резнічук Л. В.

Протягом року проводилася робота з редагування методичних матеріалів, готувалися довідки про роботу бібліотеки, формувалися методичні рекомендації з питань бібліотечної роботи та планово-звітна документація, надавалася методична допомога в проведенні просвітницьких заходів.

Підвищення кваліфікації працівників бібліотеки спрямовувалося на удосконалення професійної майстерності, самоосвіту, опанування сучасними інформаційними технологіями. У 2023 році для бібліотекарів організовано:

Засідання Школи передового бібліотечного досвіду з проблем наукового дослідництва:

№ з/п	Назва заняття	Термін	Виконавець
1.	Роль бібліотек ЗВО у патріотичному та духовно-моральному вихованні студентів	26.04. 2023 р.	Резнічук Л. В.

2 заняття професійного лекторію:

№ з/п	Назва заняття	Термін	Виконавець
1.	Як зберегти емоційний спокій в умовах	22 лютого 2023	Резнічук Л.В.

	воєнного часу	р.	Лук'янчук І. І
2.	Виховання гуманних якостей у студентів ЗВО засобами бібліотерапії	26 жовтня 2023 р.	Сологуб Т. В.

У листопаді 2023 року проведено соціологічне дослідження «Вплив війни на читацькі інтереси та форми обслуговування користувачів». Опитування було доступне протягом 20 днів в онлайн-режимі через сайт бібліотеки.

Актуальність дослідження зумовлена змінами у роботі бібліотеки, формах обслуговування, інтересах користувачів під впливом воєнного стану.

Мета дослідження: визначити, як війна вплинула на користувачів та їхні читацькі уподобання, яким формам обслуговування читачі віддають перевагу та їх відношення до історично-патріотичної літератури.

Завдання дослідження: удосконалення роботи бібліотеки, комплектування фонду з урахуванням потреб та читацьких інтересів користувачів.

Дослідження показало, що війна вплинула по-різному на українців, але усі переглянули своє відношення до країни агресора, російського контенту, літератури та мистецтва зокрема. 45,2% опитаних відмовились від читання російськомовних видань, а 34,2% ще й бойкотують російських авторів. Значна частина респондентів віддають перевагу читанню історичної літератури, про АТО, ООС.

Проаналізувавши результати опитування, можна зробити висновки, що користувачі бібліотеки зазнали впливу війни на життя, свідомість, уподобання. Читання історично-патріотичної літератури допомагає розібратись у сприйманні сьогоденних подій, відмовитися від російського контенту, цінувати рідне, українське.

Дослідження продемонструвало достатній рівень обізнаності користувачів з послугами, які надає бібліотека дистанційно, сайтом бібліотеки, матеріалами, розміщеними на ньому. Переважна більшість студентів та науково-педагогічних працівників університету, охоплених дослідженням, дбають про свою безпеку та віддають перевагу користуванню послугами бібліотеки дистанційно. Це вказує на те, що наші відвідувачі обізнані користувачі інтернет-ресурсів, знають та використовують ресурси та послуги нашої бібліотеки.

Працівниками бібліотеки опубліковано 9 статей (див. додаток 1), підготовлено 4 видання:

1. Світлана Петрівна Миронова: педагог, науковець, людина : біобібліогр. покажч. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Бібліотека ; [уклад.: Г. В. Гайшук, Л. В. Климчук ; редкол.: С. А. Копилов (голова), Т. Опалюк (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2023. – 100 с. – (Серія: Постаті в освіті і науці ; вип. 31).
2. Професор Сергій Копилов (до 60-річчя від дня народження та 35-річчя науково-педагогічної діяльності) : біобібліогр. покаж. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, Бібліотека ; [уклад.: Г. В. Гайшук, Л. В. Климчук ; редкол.: С. А. Копилов (голов. ред.), Л. В. Климчук (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський, 2023. – (Серія: Постаті в освіті і науці ; вип. 32).
3. Микола Дмитрович Матвеев: освітянин, дослідник, особистість : біобібліогр. покажч. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Бібліотека ; [уклад.: Г. В. Гайшук, Л. В. Климчук ; редкол.: С. Копилов (голова), Н. Казанішена (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2023. – (Серія: Постаті в освіті і науці ; вип. 33).
4. Календар знаменних і пам'ятних дат Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на 2024 рік : довідкове видання / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Бібліотека ; [уклад.:

Г. В. Гайшук ; редкол.: С. А. Копилов (гол. ред.), Л. В. Климчук (відп. ред.), С. П. Миронова та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. – Вип. 15. – (Електронний варіант).

Усі видання розміщено на сайті бібліотеки.

НБ ЗВО «ПДУ»

Протягом звітного року працівниками бібліотеки укладено бібліографічні видання:

1. Анотовано-ілюстрований покажчик україномовних рідкісних і цінних видань 1918-1947 років «Галерея рідкісних видань Наукової бібліотеки Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» - https://pdatu.edu.ua/images/struktura/biblioteka/pokazh_rcv_47.pdf.
2. Біобібліографічний покажчик «Подільський державний університет: люди і долі. Ясінецька Ірина Анатоліївна» - https://pdatu.edu.ua/images/struktura/biblioteka/pokazh_yas.pdf.
3. Біобібліографічний покажчик «Усміхнене слово Микити Годованця», до 130-річчя від дня народження та 110-річчя літературної діяльності 1893-1974 - https://pdatu.edu.ua/images/struktura/biblioteka/pokazh_godov_1.pdf.

Всі видання розміщені в рубриці «Бібліографічні покажчики» на сторінці Наукової бібліотеки ЗВО «ПДУ» <https://pdatu.edu.ua/pro-universytet/bibliografichni-pokazhchiki.html>.

Для керівників, наукових співробітників, працівників бібліотек та здобувачі освіти закладів вищої освіти проведено I Науково-практичну онлайн-конференцію «Бібліотека в сучасному світі науки, освіти та культури» (<https://pdatu.edu.ua/news-10/19-2023.html>), яку присвячено Дню науки в Україні.

Продовжувалася робота зі збору та систематизації матеріалів з дослідження історії книгозбірні «Вони очолювали бібліотеку».

З метою підвищення кваліфікації молодих працівників НБ ЗВО «ПДУ» щомісяця проводилися заняття в «Школі молодого бібліотекаря». Обов'язковим для усіх бібліотекарів є ознайомлення з новинами бібліотекознавства, досягненнями вітчизняних та зарубіжних колег і проведення оглядів фахових видань: «Бібліотечна планета», «Бібліотечний вісник» та «Бібліотечний форум України».

Щомісяця проводилися виробничі наради з працівниками бібліотеки.

У звітному році проведено засідання обласного методичного об'єднання на тему «Робота бібліотек навчальних закладів в умовах воєнного стану».

Просвітницькі масові заходи, які проводила бібліотека, відвідували працівники бібліотек-членів методичного об'єднання сільськогосподарських книгозбірень. Бібліотекам надсилалися методичні розробки виставок.

Щомісяця проводились огляди фахових журналів.

Упродовж року працівниками бібліотеки проводились вивчення та аналізи читацьких запитів.

НБ ХНУ

Наукова робота

Наукова робота книгозбірні впродовж року здійснювалася за двома напрямками:

- Оптимізація ресурсів бібліотеки університету
- Історія бібліотек Хмельницької області та університету.

I. Оптимізація ресурсів бібліотеки університету – напрям, в межах якого здійснювалися колективні та індивідуальні дослідження, спрямовані на удосконалення та розвиток основних бібліотечних процесів, створення науково-допоміжних покажчиків та БД, підтримку проектної діяльності. Результати досліджень опубліковані у 5-ти статтях,

апробовані на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бібліотека закладів вищої освіти: історія і сьогодення».

На тему колективного наукового дослідження ІБВ «Бібліотечні сервіси на допомогу інтеграції університетської науки у світовий інформаційний простір» підготовлено 2 статті: Бичко О.М., Кандул А.Г. Нагорна Н.В. «Розвиток наукового інформаційного середовища університету: роль бібліотеки»; «Роль бібліотеки у формуванні інформаційної культури та академічної доброчесності студентів».

Завершено колективне наукове дослідження НМВ «Позиціонування бібліотеки в інформаційному просторі як засіб ефективної комунікації між бібліотекою і користувачами». За результатами наукового дослідження підведено підсумки та зроблено аналіз, результати якого оприлюднені на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бібліотека закладів вищої освіти: історія і сьогодення» у доповіді «Соціально-комунікаційна діяльність бібліотеки вишу в сучасному інфопросторі».

Здійснені аналізи роботи та проведені соціологічні дослідження стали основою для публікації статей: Баланюк Т. М. «Вебсайт наукової бібліотеки Хмельницького національного університету: безперервний доступ до знань»; Диха С. В. «Використання сучасних засобів автоматизації при інвентаризації бібліотечного фонду»; Мацей О. О. «Інформаційні технології у сучасних бібліотеках: нові можливості і перспективи»; Молчанова С. А. «Роль бібліотеки університету у формуванні, підтримці та розвитку інституційного депозитарію»; Таланчук О. Б. «Інноваційна діяльність наукової бібліотеки в епоху діджиталізації».

Проектна діяльність бібліотеки спрямовувалася на удосконалення та розвиток конкретних важливих ділянок роботи бібліотеки: інформаційної діяльності, національно-патріотичного виховання, читання, краєзнавства, репозитарію, ЗвКК. У звітному році проводилася робота в межах проєктів:

- «Бібліотека – центр науково-інформаційних ресурсів»;
- «Патріотичне виховання студентів НБ ХНУ»;
- «Популяризація книги, читання і розвитку читацької культури студентської молоді університету»;
- «Краю мій, ти частка України»;
- «Репозитарій наукових праць викладачів університету»;
- «Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області».

Одним із важливих напрямів наукової роботи бібліотеки є бібліографування наукового доробку університету, його історії та основних складових освітнього процесу. У цьому напрямі впродовж року проводилася робота над створенням бібліографічних покажчиків, списків і тематичних бібліографічних баз даних:

1. Олена Борисівна Айвазян. До 60-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / уклад. О. М. Бичко ; автор вступ. ст. д-р іст. наук, проф. В. С. Прокопчук. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – 43 с.
2. Олександр Володимирович Диха. До 60-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / упоряд. О. М. Бичко ; відп. за вип. О. Б. Айвазян. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – 92 с.
3. Біобібліографічний покажчик «Доктори наук, професори Хмельницького національного університету» доповнено двома розділами про науково-педагогічну діяльність науковців Пунди Олександра Олеговича та Бриндікова Юрія Леонідовича.

Продовжувалася робота з наповнення електронного архіву інформацією з сайту ХНУ (розділ «Новини»), який відображено у БД «ХНУ у дзеркалі періодичних видань». Інформацію за 2023 рік у БД подано у вигляді щомісячних інформаційних списків з посиланнями, в яких матеріал згруповано у хронологічному порядку, в межах місяця позиції розташовані за алфавітом. Усього опрацьовано і збережено 496 публікацій.

Загалом за рік бібліотекою підготовлено 8 видань.

II. Історія бібліотек Хмельницької області та університету.

У межах теми опрацьовано матеріали з історії розвитку бібліотечної мережі Хмельницької області у період незалежної України до 2022 р. За результатами досліджень опубліковано 3 статті: О. Айвазян «Бібліотеки закладів вищої освіти Хмельниччини під час російсько-української війни»; «Бібліотеки – свідки і творці історії області»; «Особливості функціонування бібліотечної системи Хмельниччини в 1990-ті роки». У співпраці з д.п.н., проф. Прокопчуком В.С. проведено підготовчу роботу до видання монографії з історії бібліотечної справи Хмельниччини (1922-2022 рр.). Дослідження історичних аспектів з питань автоматизації бібліотечних технологій та стратегій розвитку НБ ХНУ у різні періоди висвітлено у статті Мацей О., Молчанової С. «Автоматизація книгозбірень ЗВО Хмельниччини: історичний аспект»; «Стратегічна візія Наукової бібліотеки Хмельницького національного університету: від ідеї до втілення (до 60-річчя з дня заснування книгозбірні)».

Загалом фахівцями бібліотеки опубліковано 16 статей у фахових виданнях, матеріалах конференцій та 8 публікацій про бібліотеку.

У звітному році працівники книгозбірні брали участь у проведенні наукових конференцій, семінарів, інших заходів, а також були учасниками всеукраїнських заходів (офлайн та онлайн):

- круглому столі «Академічна доброчесність: досвід, практики, виклики, поступ», мета заходу – згуртувати академічну спільноту для обговорення викликів у запровадженні політик та процедур академічної доброчесності в освітньому процесі; розуміння механізмів, які заважають рухати культуру академічної доброчесності; обміну досвідом, ідеями, напрацювання спільних рішень для подолання викликів (25 жовтня, Zoom – Бичко О.М., викладачі університету);
- науково-практичній конференції «Наука XXI століття: інновації в умовах війни та повоєнного відновлення України», яка відбулася 16 травня в межах VI Фестивалю науки. Конференцію організовано за підтримки: Міністерства культури та інформаційної політики України; департаменту науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації; Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка; Харківського обласного відділення (філія) ВГО Українська бібліотечна асоціація;
- спеціальному заході (у форматі відеоконференції) для бібліотек України щодо особливостей застосування положень Закону «Про авторське право і суміжні права» (17 травня) у межах циклу зустрічей Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) із представниками креативних індустрій України з метою обговорення проблем, з якими стикаються їх представники в контексті охорони прав інтелектуальної власності, та обговорення можливих шляхів їх вирішення;
- другій відкритій розмові «Російська та російськомовна література у публічних бібліотеках України. Рік війни. Куди рухаємося? Що змінилося? Що потребує змін?» – 13 квітня 2023 р., онлайн;
- презентації монографії Валерія Зливкова, Світлани Лукомської, Наталії Євдокимової і Світлани Ліпінської «Діти і війна», що відбулася на ютуб-каналі ННМБУ. Це друга зустріч в цьому році з авторами-психологами, які нещодавно видали нову працю і продовжують досліджувати психологічні реакції дітей війни під час геноциду росії проти України та надавати практичні рекомендації щодо психологічної допомоги дітям, постраждалим від війни (13 квітня).

Участь у заходах, організованих обласними закладами та установами:

- XVII обласному форумі «Книжкова весна на Хмельниччині» (до Всесвітнього дня книги та авторського права) – ОУНБ, 9-20 квітня;
- обласному семінарі директорів, завідуючих центральними бібліотеками територіальних громад на тему: «Основні пріоритети розвитку бібліотек відповідно

до потреб жителів громади», який провела ХОУНБ спільно з Хмельницьким обласним відділенням ВГО УБА. Заступник директора Мацей О.О. виступила з доповіддю «Потенціал сучасних інформаційних технологій у бібліотечній сфері (на прикладі роботи НБ ХНУ)» (27 червня, ХОУНБ);

- XV обласному форумі бібліотекарів Хмельниччини «Бібліотека – твоя синергія перемоги» (29-30 вересня – Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека);
- презентації 57-го випуску рекомендаційного бібліографічного довідника «Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2024 рік» (19 грудня, Хмельницька ОУНБ);
- засіданні Президії Хмельницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України (15 грудня, Хмельницька ОУНБ);
- щорічній конференції УБА «Українські бібліотеки: візія майбутнього» (30 листопада, онлайн);
- онлайн-марафону інноваційного досвіду публічних бібліотек України, організаторами якого виступили Всеукраїнська громадська організація Українська бібліотечна асоціація, секція працівників публічних бібліотек, Хмельницьке обласне відділення ВГО УБА. На заході бібліотечна спільнота Хмельниччини ділилася кращими практиками роботи. Бібліотеку НБ ХНУ представляла заступник директора Мацей О.О., яка виступила з доповіддю «Штучний інтелект у бібліотечній практиці». Новизна напряму роботи викликала зацікавленість серед учасників марафону. На електронну пошту отримано багато відгуків, листів з проханням надіслати презентацію та матеріали по роботі з CatGPT у бібліотеці.

Продовжувалася робота з організації архівного фонду (АФ) бібліотеки. Для обліку паперових документів розпочато формування Описової книги «Опис справ», яка ведеться в електронному вигляді за допомогою програми Microsoft Excel.

Соціологічні дослідження. Аналізи діяльності

У березні-травні 2023 року у книгозбірні університету проведено онлайн-опитування щодо можливостей розвитку репозитарію в межах реалізації політики відкритої науки в університеті. Основним дослідницьким документом слугувала онлайн-анкета «Інституційний репозитарій в інформаційному просторі університету».

У контексті дослідження бібліотечні фахівці поцікавилися думкою респондентів щодо того, як часто вони користуються інституційним репозитарієм; з якою метою звертаються до нього; надають перевагу самоархівуванню чи передачі документа до бібліотеки; чи розміщують респонденти свої роботи в інших інституційних репозитаріях. Окремі питання стосувалися проблем, що виникають при розміщенні матеріалів, пропозицій респондентів щодо покращення інституційного репозитарію та ін.

Опитування показало, що науковці зацікавлені у самоархівуванні своїх наукових праць, оскільки це скорочує час від моменту розміщення публікацій до моменту їх цитування, що впливає на рейтинг як самого науковця в академічному середовищі, так і зростанні рейтингу ЗВО. Але при розміщенні кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти більшість респондентів користуються послугами бібліотеки.

Респонденти також вказують на низку проблем, що виникають під час розміщення матеріалів, як-от: не завжди вдається розмістити матеріали з першого разу; частина робіт з репозитарію не проіндексована у Google Scholar; завантажені роботи іноді не фіксуються системою репозитарію. Варто зазначити, що усунення недоліків, зазначених в анкетах, залежить не тільки від адміністратора. Перебої з постачанням світла виникають через війну в Україні, зміна адреси репозитарію, якість технічних засобів впливають на ефективність роботи з ним, індексацію творів тощо. Щодо пропозицій респондентів самостійно вилучати твори з репозитарію та замінювати їх у разі виявлення помилки у розміщеному файлі, то це зробити неможливо. Усі технічні питання розміщення та вилучення інформації в репозитарії вирішується адміністратором (бібліотека, ВІТКЗ).

Завдяки аналізуванню виявились і чітко визначилися загальні тенденції діяльності книгозбірні у напрямі подальшого наповнення інституційного репозитарію. Висновки та практичні рекомендації затверджено на засіданні методичної ради №3 від 20.11.2024р.

У межах красзнавчого проєкту «Краю мій, ти частка України» проведено анкетне опитування серед студентів університету «Майбутнє рідного краю у твоїх руках» з метою з'ясування пізнавального інтересу студентства до історії та культури рідного краю.

У звітному році в бібліотеці застосовувалися статистичні, порівняльні та інші аналізи діяльності, підготовлені як за окремими ділянками роботи, так і окремими підрозділами, зокрема здійснено аналізи:

- наповнення інституційного репозитарію ХНУ
 - виконання планових показників структурними підрозділами бібліотеки за I квартал 2023 року
 - результатів проведення «Місячника першокурсника»
 - підсумків проведених інвентаризації фонду 2023 року; списання бібліотечного фонду за 2022 рік
 - якісного складу фонду сектору НТД та спецвидів
 - аналіз за результатами наукового дослідження «Позиціонування бібліотеки в інформаційному просторі як засіб ефективної комунікації між бібліотекою і користувачами»
 - підсумків анкетування «Інституційний репозитарій в інформаційному просторі університету»
 - підсумків анкетування «Майбутнє рідного краю у моїх руках»
 - складу Колекції видань з особистої бібліотеки професора М.В. Войнаренка
 - просвітницької роботи, проведеної бібліотекою у 2022 році
 - передплати періодичних видань науковою бібліотекою ХНУ у 2023 році
 - стану роботи з архівним фондом кваліфікаційних робіт, переданим з архіву ХНУ
 - кількісний аналіз фонду художньої літератури НБ ХНУ за мовною ознакою
 - якісний аналіз літератури, переданої Хмельницьким обласним відділенням «Спілки вчителів-полоністів України» у фонд НБ ХНУ
 - результатів проведеної роботи з боржниками відділу обслуговування.
 - наповнення та редагування БД «Книгозабезпеченість навчальних дисциплін ХНУ»
 - виконання програми реалізації «Стратегії розвитку Наукової бібліотеки Хмельницького національного університету» на 2023 рік.
- Загалом за звітний рік здійснено 22 аналізи.

Науково-методична робота

Впродовж звітного року відбулося 3 засідання методичної ради, до складу якої входять адміністрація, керівники структурних підрозділів та головні фахівці бібліотеки. На засіданнях затверджено:

- Інструктивно-регламентуючі документи, створені та відредаговані бібліотекою.
- Бланки анкет: «Майбутнє рідного краю у твоїх руках», «Інституційний репозитарій в інформаційному просторі університету».
- План роботи бібліотеки на 2023 рік з усіма доповненнями та додатками.
- Тематику інформаційного бюлетеня «Бібліотека в освітньому просторі» на 2023-2024 рр.
- Графік проведення занять з підвищення кваліфікації працівників НБ ХНУ на 2023 рік.
- Графік подачі структурними підрозділами інформації на фейсбук на 2023 рік
- Тематику та зміст статей з досвіду роботи НБ ХНУ на Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Бібліотеки закладів вищої освіти: історія та сьогодення».
- Графи описової книги для обліку архівних документів.

- Тематичний рубрикатор БД «Електронний каталог» (розділ «ХНУ») для занесення інформації з сайту університету (рубрика «Новини»).
- Бланк пресрелізу про масовий захід, який відбувся в бібліотеці (основні відомості про проведений захід (для висвітлення інформації на фейсбуці, сайтах університету та бібліотеки).

Розглядалися питання: підготовки та методики проведення соціологічних досліджень методом анкетного опитування; підготовки до науково-практичної конференції; обліку архівних документів НБ ХНУ; подальшого наповнення та реорганізації розділу сайту «Виставки-презентації видань викладачів Хмельницького національного університету»; вилучення з фондів НТД та ВЗФ російськомовної літератури, яка втратила свою актуальність; створення архіву новин, завантажених з сайту університету й методику їх аналітичного опрацювання, збереження та просування; з написання грантових проєктів і програм.

У 2022 р. з огляду на карантин, воєнний стан та часті тривоги на засіданні методичної ради бібліотеки було прийнято рішення щорічну перевірку роботи відділів замінити звітом керівників структурних підрозділів про виконану роботу за рік з обов'язковим аналізом причин невиконання на нарадах при директорові. Така робота була проведена й у звітному році. Результати звітів показали, що кожним відділом була виконана вагома робота з обслуговування користувачів у режимі змішаної системи навчання, організації фондів (традиційних та електронних), інформаційного обслуговування науковців вишу, соціокультурної, наукової, видавничої, методичної та корпоративної діяльності (бібліотеки ЗВО області та ін.). Основні показники виконано майже у повному обсязі. Загалом роботу відділів оцінено задовільно. Рекомендації щодо покращення роботи відділів розглянуто на засіданнях методичної ради бібліотеки. Остаточні рекомендації внесено до рішень методичної ради бібліотеки.

Регламентуюча документація

За рік розроблено, відредаговано та затверджено на засіданнях методичної ради регламентуючі документи:

- Положення про наукову бібліотеку Хмельницького національного університету.
- Положення про інституційний репозитарій
- Положення про проєкту діяльність НБ ХНУ
- Інструкцію зі створення архіву новин з сайту університету
- Інструкцію «Порядок обліку, зберігання, списання та передачу на утилізацію кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти»
- Інструкцію з формування та збереження фонду колекції видань у НБ ХНУ
- Положення про колекцію у фонді бібліотеки
- Паспорт на фонд колекції
- Методику роботи з програмним модулем «Реєстрація, редагування, вилучення електронних документів. Статистика БД «Електронна бібліотека»»
- Тематичний рубрикатор БД «Електронний каталог» (розділ «ХНУ») для занесення інформації з сайту університету (рубрика «Новини»).

Робота обласного методичного об'єднання

31 жовтня 2023 р. на базі бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка у співпраці з науковою бібліотекою Хмельницького національного університету проведено науково-практичну конференцію «Бібліотеки закладів вищої освіти: історія і сьогодення» (до 105-річчя заснування бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка). Конференція проходила у змішаному форматі – в режимах онлайн і офлайн. У роботі взяли участь 43 учасники: директори та фахівці бібліотек м. Хмельницького, Вінниці, Києва, Кам'янця-Подільського, Харкова, Миколаєва. На конференції розглянуто комплекс питань, пов'язаних з діяльністю бібліотек ЗВО Хмельницької області під час російсько-української

війни, історичними відомостями про них та іншими історико-регіональними дослідженнями у 24 доповідях.

Учасники заходу у процесі обговорення та аналізування проблем бібліотечної справи в Україні під час російсько-української війни визначили тенденції та перспективи подальшої діяльності книгозбірень і зробили такі висновки: бібліотеки ЗВО Хмельниччини у воєнний період продовжують успішно надавати інформаційні освітні послуги. Теперішній стан бібліотек Хмельниччини характеризується певними позитивними зрушеннями у напрямі розвитку дистанційного обслуговування, українізації фондів, надання доступу користувачам до віддалених наукових ресурсів, розвитку дослідницької діяльності, спрямованої на підвищення якості обслуговування користувачів, зокрема й внутрішньо переміщених осіб. Водночас учасники конференції відмітили труднощі з комплектуванням фондів, технічними засобами, які пов'язані з припиненням фінансування через воєнний стан в Україні, відзначили конструктивний характер обміну думками, відкритість і практичну спрямованість дискусій у процесі роботи конференції і висловили впевненість, що патріотизм, професіоналізм, відповідальність, ініціатива, властиві керівникам вишів і працівникам книгозбірень, дозволять їм виконати поставлені завдання щодо сприяння інформаційному забезпеченню освітньої, науково-дослідної, інноваційної та соціокультурної діяльності ЗВО в період російської агресії та подальшої відбудови країни.

За підсумками доповідей і наукових дискусій сформульовано практичні рекомендації:

- сприяти подальшому розвитку дистанційних форм обслуговування користувачів з наданням доступу до світових наукових ресурсів;
- підвищити рівень обслуговування науковців шляхом розширення репертуару повнотекстових наукових ресурсів, розвитку електронних бібліотек та інституційних репозитаріїв, переведення останніх на нову версію;
- розвивати корпоративну діяльність із створення краєзнавчих наукових БД. Започаткувати БД видань бібліотек науково-методичного об'єднання бібліотек ЗВО Хмельниччини;
- активізувати очищення фондів від російськомовної літератури. Вивчити питання про створення у фондах бібліотек ЗВО колекцій літератури тоталітарного режиму, сформованих з наукових документів радянського періоду;
- розвивати відеоконтент про бібліотечну діяльність з метою популяризації в соціальних мережах ресурсної бази бібліотек, їх послуг і можливостей.

Усі учасники конференції отримали сертифікати. Матеріали науково-практичної конференції видано в електронному вигляді. Збірник розміщено в репозитарії Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка ElarK-PNU (<https://drive.google.com/file/d/1Y9r7iPxV6tS6OAI-6nPAaQHexeoKZB5/view>) та на сайті НБ ХНУ в розділі «Методичне об'єднання».

На основі звітів про роботу бібліотек ЗВО Хмельницького методичного об'єднання за 2022 р. проведено аналіз діяльності книгозбірень та розроблено план роботи бібліотек об'єднання на 2023 р.

Продовжувалася корпоративна співпраця бібліотек методичного об'єднання з наповнення БД «Науковці Хмельниччини» (краєзнавчий інформаційний ресурс, що максимально повно розкриває життєвий шлях та наукову діяльність вчених, які мають звання «доктор наук», «професор»). Загалом на 1.01.2024 року БД містить інформацію про 151 науковця краю. БД «Наукові видання ЗВО Хмельницької області» – корпоративний проєкт, створений з метою популяризації та просування наукових доробків вишів у вітчизняний та міжнародний інформаційний простір, нараховує 29 назв повнотекстових наукових видань ЗВО області. Програмний пошуковий модуль дає змогу вести пошук у БД за алфавітом, назвою, галуззю знань та назвою навчального закладу. У розділі сайту «Краєзнавчі БД» створено рубрику «Репозитарії ЗВО Хмельницької області», де зібрані

посилання на інституційні репозитарії навчальних закладів Хмельниччини, що значно спрощує пошук. Оновлено та доповнено сторінку «Основні статистичні показники діяльності бібліотек ЗВО Хмельницького методичного об'єднання за 2022 рік».

Для бібліотек-членів обласного методичного об'єднання на сайті НБ ведеться сторінка «Методичне об'єднання», яка наразі складається із семи розділів. Розділ «Фахівцю на замітку» доповнено «Графіком проведення занять з підвищення кваліфікації працівників наукової бібліотеки ХНУ на 2023 рік». До занять, які проводилися онлайн на платформі ZOOM іноді приєднувалися працівники бібліотек методичного об'єднання.

Загалом фахові матеріали, які наповнюють розділи, сприяють підвищенню кваліфікації працівників та їхньому творчому і професійному зростанню.

Провідним аспектом діяльності науково-методичного відділу залишається консультативна допомога бібліотекам методичного об'єднання. Упродовж року надавались консультації керівникам бібліотек ЗВО, провідним фахівцям з питань:

- підвищення кваліфікації директорів НБ;
- форми авторських договорів при поповненні ЕБ;
- розсилки обов'язкового примірника з видавництва ЗВО до обласної бібліотеки, підписання договорів з обласною універсальною науковою бібліотекою;
- норм навантаження працівників бібліотеки;
- організації фонду в бібліотеці ЗВО;
- переобліку (інвентаризації) фонду за допомогою сканера-накопичувача штрих-кодів;
- матеріальної відповідальності керівника за недостачу фонду; матеріальної відповідальності читачів за неповернені (втрачені) книги, їх обліку;
- обліку електронних ресурсів;
- обліку статистичних показників використання електронних ресурсів;
- автоматизованого обліку читачів (за єдиною реєстрацією та фактично обслужених);
- щодо правильності оформлення списку літератури згідно з чинними стандартами;
- наповнення репозитарію магістерськими роботами;
- організації передплати періодичних видань під час воєнного стану, відповідно до Наказу МОНУ № 849 від 13.07.2023 щодо попередньої оплати до Постанови Кабінету міністрів України від 4.12.2019 № 1070;
- передплати електронних видань;
- складання статистичної звітності, зокрема методики заповнення форми основних статистичних показників роботи бібліотеки ЗВО України для новопризначеного директора бібліотеки Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту;
- регламентуючих документів при списанні кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти;
- визначення групи бібліотеки за оплатою праці.

Бібліотекам об'єднання надсилались інформаційні листи та документи:

Листи:

- Нормативні документи, що регламентують роботу бібліотек ЗВО
- Інформаційне повідомлення та запрошення на науково-практичну конференцію «Бібліотеки закладів вищої освіти: історія і сьогодення»
- Про терміни подання назв доповідей на науково-практичну конференцію «Бібліотеки закладів вищої освіти: історія і сьогодення»
- Про терміни подачі статистичних та текстових планів роботи та звітів про роботу

- Інформаційне повідомлення про вимоги оформлення матеріалу в БД «Науковці Хмельниччини»
- Графік занять з підвищення кваліфікації фахівців НБ ХНУ, до яких можуть приєднатися працівники бібліотек методичного об'єднання (онлайн, на платформі Zoom)
- Повідомлення про оголошення конкурсу на девіз УБА 2023 р.
Документи (електронні варіанти):
- Щорічного інформаційно-аналітичного видання «Бібліотеки вищих закладів освіти Хмельниччини: цифри та факти», випуск 9
- Інформаційного бюлетеня «Бібліотека в освітньому просторі», № 28
- Програма науково-практичної конференції «Бібліотеки закладів вищої освіти: історія і сьогодення».

Підвищення кваліфікації

У 2023 р. проводилася значна робота з підвищення кваліфікації працівників бібліотеки, в основу якої покладено безперервну освіту, удосконалення професійної майстерності, самоосвіту. Особлива увага приділялася питанням освоєння нових знань з розвитку бібліотечно-інформаційного сервісу, загальноосвітнього навчання та опанування сучасними інформаційними технологіями, зокрема штучного інтелекту.

Провідні фахівці бібліотеки протягом року активно підвищували власний рівень компетентності, підтримували і заохочували прагнення колег до опанування нових знань та нових інформаційних технологій, проводили заходи, спрямовані на професійний і особистісний розвиток. Зокрема:

- брали участь у XII Всеукраїнській онлайн-школі бібліотечного журналіста (30.05 – 2.06) на платформі Zoom, де ознайомилися з актуальними проєктами щодо документування, меморіалізації та фіксації подій війни, дізналися про тенденції цифрових медіа та їх застосування у бібліотеках, зокрема використання штучного інтелекту, сервісів для створення відеоконтенту, роль букблогінгу в популяризації читання, а також ТікТоку та телеграму як комунікаційних майданчиків бібліотек;
 - долучилися до майстер-класу «AI+Art: нові горизонти у творчості бібліотекаря» (8 серпня) на платформі «Zoom», що проводився у межах проєкту «Школа бібліотечного журналіста» (ознайомилися з безкоштовними сервісами для генерування зображень, зокрема з особливостями інструментів та алгоритмами генерації зображень; способами створення зображень, правилами формулювання текстових запитів до штучного інтелекту (ШІ), використання різних стилів та фільтрів; прикладами використання мобільного додатку Prequel зі створення рекламних проєктів для популяризації бібліотечного фонду). Баланюк Т.М. отримала сертифікат;
 - вивчали можливості сайту MEQR – безкоштовного генератора QR-кодів (результатом стало створення 16 QR-кодів (БД, книги із інституційного репозитарію та ін.)), а також ознайомилися з можливостями Narakeet – програми для читання тексту через електронний синтез мови штучним інтелектом (як результат – створено і озвучено за допомогою ШІ 2 відеоролики);
 - участь в онлайн-заході «Створення позначки в Canva: хитрички та підбірка рекомендацій», на якому розглядалися питання: підбірки сервісів для натхнення;
 - покрокова міні-інструкція зі створення позначки; хитрички зі створення дизайнів; хитрик з отримання доступу до Canva Pro;
 - взяли участь у круглому столі «Академічна доброчесність: досвід, практики, виклики, поступ».
- Фахівці бібліотеки участь у вебінарах:
- «Відкриті знання в університетах України: відкриті освітні ресурси»;
 - щодо використання ідентифікаторів ROR та ORCID у науковій діяльності;

- щодо можливостей платформи «Research4Life»;
- «Ефективний пошук літератури в ScienceDirect», «Scopus у роботі дослідника» (від компанії Elsevier).

Цьогоріч вперше бібліотека брала участь у Міжнародній літній школі «University Library and Digital Transformation» (29 жовтня по 4 листопада 2023 р.), організованій Університетом ім. Адама Міцкевича в м. Познань (Польща). Разом з колегами із 28 університетських бібліотек України завідувачка відділу зберігання фондів впродовж тижня досліджувала особливості функціонування таких відомих закладів, як Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu; Biblioteka Raczyńskich та Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Особлива увага приділялася не лише структурі та фондам, але й технічному забезпеченню, зокрема можливостям, які надаються для осіб з обмеженими можливостями. Щоденні лекції, тренінги, презентації проєктів, майстер-класи, екскурсії бібліотеками сприяли набуттю нових знань та отриманню практичного досвіду.

Бібліотекарі отримали сертифікати за участь у:

- XII Всеукраїнській онлайн-школі бібліотечного журналіста, заняття якої проводилися з 30 травня – 2 червня 2023 року на платформі Zoom. Захід відбувся до 10-річчя навчально-інноваційного проєкту «Школа бібліотечного журналіста» ХДНБ ім. В. Г. Короленка
- Антишколі українських бібліотекарів «Акредитація освітніх програм університету»
- Працівники бібліотеки брали участь у серії вебінарів від компанії Clarivate та отримали сертифікати за напрямками:
 - «Відкритий доступ в Україні та світі»;
 - «Оновлення Web of Science та InCites 2023»;
 - «Бази на платформі Web of Science»;
 - «Автори та цитування»;
 - «Грантова підтримка науковців у Web of Science Core Collection та InCites та можливості платформи Pivot-RP».

Сертифікати отримали всі працівники, які стали учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бібліотека закладів вищої освіти: історія і сьогодення».

Загалом бібліотекарі отримали 20 іменних сертифікатів.

Традиційні заняття з підвищення кваліфікації проходили в бібліотеці та в режимі відеоконференцій (програма ZOOM), до яких долучалися працівники бібліотек методичного об'єднання.

Комплексні форми підвищення кваліфікації в бібліотеці

Упродовж року проведено заняття з підвищення кваліфікації – інформаційні та тематичні огляди, консультації, методичні години, заняття у «Школі компетентного бібліотекаря», майстер-класи, тренінги, бібліотечні лекторії; велися професійні діалоги з питань інновацій у бібліотечній справі тощо. Зокрема, під час навчання у «Школі компетентного бібліотекаря» доповідачі звертали увагу на застосування у бібліотечній справі технології бенчмаркінгу, ігрофікації, жанрових інновацій в сучасній бібліографії (буктуб, фанбук, лонгрід)», фандрейзингу.

1.1. У системі «Бібліотечні уроки» проведено консультації на теми:

- «Жанрові інновації в сучасній бібліографії (буктуб, фанбук, лонгрід)»;
- «Виставкова діяльність в бібліотеці – простір нових можливостей»;
- «Соціальне проєктування та грантрайтинг».

Під час проведення консультацій використовувалися інтерактивні форми засвоєння матеріалу, виконувалися й практичні завдання.

1.2. У межах «Школи компетентного бібліотекаря» проведено бібліотечні консультації:

- «Бенчмаркінг: вчимося у найкращих»;
- «Ігрофікація: гра як форма залучення користувачів до бібліотеки»;

- «Критична медіаграмотність у формуванні інформаційної стійкості»;
 - «Гранти як один із напрямів бібліотечного фандрейзингу».
- 1.3. У системі «Бібліотечний лекторій» проведено консультації за результатами наукових досліджень:

- «Інституційний репозитарій в інформаційному просторі університету»;
- «Мій край, ти частка України» (аналіз реалізації краєзнавчого проєкту).

1.4. Проведено інформаційний огляд з метою розкриття нових надходжень до книгозбірні, зокрема й з бібліотечної справи:

- Огляд новинок художньої літератури «Літературний компас».

1.5. Підвищення загальноосвітнього та культурного рівнів під час підготовки та проведення працівниками тематичних оглядів. Проведено тематичні огляди:

- «Українські перекладачі»;
- «Шевченко і Поділля»;
- «Владислав Заремба – український композитор і педагог»;
- «Борис Грінченко – великий трудівник на ниві національної культури»;
- «Українські винахідники».

У структурних підрозділах проводилися різні форми занять, які передбачали активне навчання, спрямоване на розвиток знань, вмінь та навичок, створення умов для саморозкриття працівників: практикуми, тренінги, майстер-класи. Зокрема проведено:

- Майстер-клас «Робота бібліотекарів у офісних та прикладних програмах»
- Консультація-тренінг «Психологічна підтримка та взаємодія з користувачами бібліотеки у кризових ситуаціях під час воєнного стану»
- Семінар-тренінг «Бібліотечний піар та робота з медіа»
- Майстер-клас «Метод кейс-стаді та його застосування в бібліотечно-інформаційній освіті»
- Цикл тренінгів. 1. «Як писати так, щоб тебе читали»
- Цикл тренінгів. 2. «Від копірайтера до автора»

За звітний період проведено 6 занять у межах методичних годин з актуальних проблем: нове при складанні звіту структурного підрозділу; методики створення віртуальних виставок; відбір документів та засобів структурних підрозділів для архівного фонду бібліотеки; нових регламентуючих документів у роботі бібліотеки тощо.

Самоосвіта:

З метою самоосвіти, підвищення кваліфікації, вивчення інновацій та досвіду роботи в бібліотечній справі працівники бібліотеки приєдналися до професійних спільнот, де обмінювалися досвідом та отримували інформацію про новітнє, технологічне і інтелектуальне в сучасних бібліотеках. Серед спільнот: «Сучасний бібліотекар»; «Універсальна десяткова класифікація (УДК) в Україні»; «БібліоТека»; «Жива сучасна бібліотека – БФ Бібліотечна країна».

Працівники ознайолювалися з новинками літератури, які надходили до фонду бібліотеки; вивчали досвід інших бібліотек, за допомогою фахових періодичних видань та фахових інтернет-ресурсів; переглядали вебіари на ютуб-каналі.

Науково-методичним відділом проводилося індивідуальне інформування та надавалися працівникам довідки з питань удосконалення технологічних бібліотечних процесів. Працівники ІБВ поглиблено вивчали питання «Відкрита наука (надійний репозитарій, вимоги до ліцензування, вимоги до метаданих (принципи ВДСБ: «відшукуваність», «доступність», «сумісність», «багаторазовість використання даних»))» та підібрали матеріал для адміністрації університету.

Впровадження комп'ютерних технологій

У звітному році загальна кількість ПК по бібліотеках ЗВО Хмельниччини становила 130 (на 24 менше, ніж минулого року), з них 42 – АРМ для користувачів. Програмне забезпечення різне: бібліотека ХУУП – програма «Філін»; ХКТЕІ – пакет програм «Бібліограф»; КПНУ, ХНУ, ХГПА – «УФД. Бібліотека»; ЗВО «ПДУ» – немає ліцензованого бібліотечного програмного забезпечення. Всі бібліотеки об'єднання, окрім книгозбірні ЗВО «ПДУ», використовують технології Wi-Fi.

Бібліотека ХГПА

Загальний комп'ютерний парк бібліотеки становить 13 ПК, усі вони мають доступ до мережі інтернет. До послуг користувачів – 6 АРМ, 2 ксерокси, 1 сканер та 3 принтери.

Технічні та програмні засоби використовувалися для забезпечення безперервного доступу до електронної бібліотеки академії; створення та підтримки повнотекстових баз навчально-методичних матеріалів та інших бібліографічних і повнотекстових БД; поповнення колекцій інституційного репозитарію; створення віртуальних книжкових виставок, презентацій тощо.

Проводилася робота щодо удосконалення вебсайту бібліотеки. Здійснювалося поточне наповнення рубрик сайту: е-газета «Бібліотека і Ти», «Бюлетень нових надходжень» та «Питання/відповіді».

НБ ХУУП

У структурі бібліотеки функціонує відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення. Всього в бібліотеці 19 комп'ютерів, з них 8 - для роботи користувачів. Усі ПК під'єднанні до мережі Інтернет. У читальному залі користувачі мають змогу працювати з власною портативною комп'ютерною технікою (всі робочі місця обладнанні розетками).

Впродовж року проводилась активна робота з популяризації бібліотеки, її ресурсів та послуг в соціальній мережі Facebook.

Наявна в бібліотеці техніка використовувалася для створення ЕК книг та дисертацій, обліку фонду (програма «Філін»). На основі програми створювались щомісячні списки нових надходжень. Велася робота з наповнення інституційного репозитарію та електронної бібліотеки навчально-методичної літератури

Продовжувалася робота зі штрихкодування нових надходжень.

Ведеться електронна база читачів бібліотеки.

Бібліотека ХКТЕІ

У бібліотеці 13 ПК (на 2 менше, ніж минулого року), під'єднаних до мережі Інтернет. До послуг користувачів 9 комп'ютерів. В бібліотеці автоматизовано процес обліку книговидачі. Весь фонд підручників штрихкодований, завершено роботу з рекаталогізації фонду бібліотеки. Проведено роботу з розширення функціональних можливостей програмного продукту «Електронна бібліотека».

Бібліотека КПНУ

Загальний парк комп'ютерної техніки бібліотеки нараховує 35 комп'ютерів та 7 одиниць копіювально-розмножувальної техніки, з них: принтерів – 3, багатофункціональних пристроїв – 3, сканер – 1.

Тривала робота з удосконалення автоматизації бібліотечних процесів.

Відділ інформаційних технологій та автоматизації забезпечував функціонування:

- електронного каталогу,
- вебсайту бібліотеки,
- інституційного репозитарію,

- повнотекстових власних і придбаних БД,
- світових джерел інформації,
- тестового доступу до повнотекстової бази даних електронних документів «Polpred.com.»),
- доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. За рік в наукометричній базі проведено 2789 сесій пошуку та переглянуто 4217 записів. У різні періоди університету надано тестовий доступ до електронних баз LIBRARYA, Springer Nature, ScienceDirect, Bentham Science, EBSCO.

Продовжено роботу із розширення процесів та спектра послуг, які надаються за допомогою автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи (далі – АБІС) «УФД/Бібліотека», що сприяло якісному задоволенню інформаційних потреб користувачів, підвищувало зручність пошуку та отримання інформації. Десять підрозділів університетської книгозбірні (з одинадцяти) здійснюють обслуговування користувачів у автоматизованому режимі.

Бібліотека університету бере участь у реалізації Плану заходів щодо впровадження електронної системи управління навчанням (Learning Management System) в університеті.

Протягом 2023 року відвідувачі бібліотеки мали тестовий доступ до повнотекстової бази даних електронних документів Bentham Science, Research4Life, продовжено доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Упродовж року в наукометричних базах проведено 2789 сесій пошуку та переглянуто 4217 записів. Фахівцями відділу електронних інформаційних ресурсів та читального залу електронної бібліотеки забезпечено перегляд серії занять (вебінарів) щодо роботи з наукометричними базами:

- можливості ресурсів та інструментів на платформі наукометричних баз для наукової діяльності;
- можливості ресурсів наукометричних баз компанії ClarivateAnalytics;
- пошук, підбір і аналіз наукових видань у наукометричних базах для публікації власних досліджень;
- корегування профілів автора та установи у Scopus.

В бібліотеці функціонує читальний зал електронної бібліотеки, оснащений 13 персональними комп'ютерами та багатофункціональним пристроєм. Фонд читального залу складає 955 дисків, 51 670 електронних документів, які доступні користувачам у локальній мережі.

Інституційний репозитарій університету ElarKPNU представлено у ROAR, Open DOAR, Google Академія. В 2023 році репозитарій університету поповнювався працями викладачів університету, загальна кількість документів у ньому становить 6053 документи.

Упродовж року продовжувався друк та обклеювання нових надходжень літератури штрих-кодовими етикетками. За рік виготовлено 2875 етикеток.

Проводилась робота з перереєстрації читачів бібліотеки, редагуванням бази даних «Читачі».

Робота бібліотеки з питань комп'ютеризації та автоматизації велася за напрямками:

- Організація, технічна та програмна підтримка, інформаційне наповнення сторінок вебсайту бібліотеки, забезпечення роботи електронної пошти, виходу в Інтернет.
- Підтримка функціонування групи у мережі Facebook.
- Комп'ютерний набір та редагування видань, що готуються працівниками бібліотеки до друку.
- Поповнення бази даних «Інформаційні ресурси», яка розміщена на вебсайті бібліотеки.
- Створення краєзнавчого рубрикатора.
- Наповнення БД
 - «Електронний каталог»
 - «Читачі»

- «Періодичні видання»
- «Нові надходження»
- «Книгозабезпечення навчального процесу»
- «Рідкісні та цінні видання»
- «Праці викладачів університету»
- «Творчий доробок наукової бібліотеки»
- «Випускні кваліфікаційні роботи»
- «Статті періодичних видань»
- «Статті наукових збірників»
- «Дисертації»
- «Автореферати дисертацій»
- «Репозитарій»
- Реєстрація нових надходжень в ЕК.
- Наповнення Зведеного ЕК бібліотек ЗВО Хмельницької області.
- Наповнення Зведеного електронного краєзнавчого каталогу бібліотеки.

НБ ЗВО «ПДУ»

Основні напрями роботи відділу інформаційних технологій, консультування та комп'ютерного забезпечення у 2023 році:

- сприяння зростанню авторитету навчального закладу та його популярності через поширення наукових напрацювань у середовищі світового науково-освітнього товариства через мережевий сервіс - інституційний репозитарій;
- надання консультаційних послуг з приводу використання наукометричних баз даних (БД);
- своєчасне поповнення архівів міжнародних наукових журналів на сайті університету та в міжнародних базах даних;
 - консультативна і практична допомога з питань використання нових інформаційних технологій.

За рік додано 791 наукову працю, загалом репозитарій на кінець звітного року нараховує 10391 повний текст.

Проводилася робота з періодичними виданнями університету:

- архівування поточних випусків журналів у репозитарії навчального закладу;
- зміна порядку роботи на сайті університету;
- здійснювали завантаження нових випусків журналів до наукометричної бази «Index Copernicus», створеної з метою просування досягнень науки і підтримки національного та міжнародного співробітництва між науковцями, видавцями наукових журналів і організаціями.

Працювали з цифровими версіями періодичних видань, зокрема:

- Міжнародний науковий журнал «Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка»
- Міжнародний науковий журнал «Економічний дискурс»
- Міжнародний науковий журнал «Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації».

Здійснювалася підготовка та відправка поточних випусків журналів до Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського.

Здійснювалася перевірка студентських наукових робіт на плагіат за допомогою програмного забезпечення Unicheck згідно з навчальним планом.

Впродовж року надавалися консультації щодо використання наукометричних баз даних і нових інформаційних технологій.

Приділялась значна увага консультуванню студентів щодо роботи з комп'ютерами.

Негативно позначається на роботі бібліотеки те, що впродовж останніх років не виділяються кошти для удосконалення технічного та програмного забезпечення, розробки засобів використання вебтехнологій, упровадження новітніх інформаційних технологій. Власними силами здійснювалася технічна підтримка і поточний ремонт комп'ютерів.

Доступ до Інтернету забезпечено частково: в читальній залі надається доступ до інтернет-ресурсів для користувачів наукової бібліотеки; у двох структурних підрозділах наукової бібліотеки (сектор комплектування, організації каталогів та наукової обробки документів і сектор обслуговування наукової, художньої бібліотеки та читального залу) інтернет не підключено.

НБ ХНУ

Упродовж року здійснювалася підтримка роботи АБІС та програмного забезпечення комп'ютерів бібліотеки; організовувався комплекс робіт з надання технічної допомоги підрозділам бібліотеки; визначалися напрями розвитку та нові функціональні можливості вебсайту бібліотеки; забезпечувалося функціонування локальної комп'ютерної мережі та комп'ютерної і копіювально-множильної техніки бібліотеки, зокрема здійснювалися:

1. Адміністрування вебсайту бібліотеки.

2. Програмне забезпечення

2.1. Адміністрування АБІС та баз даних:

- SQL Server 2005+ БД УФД/Бібліотека; створювалися резервні копії бази УФД/Бібліотека;
- Windows 2003 сервери, Hyper-V-сервера, вебсайту бібліотеки;
- двох серверів університету («Електронний університет» isu3.khnu.km.ua; isu4.khnu.km.ua), здійснювалася періодична перевірка дисків на виявлення помилок та створення резервних копій;
- 2-х комп'ютерів для студентів та 38-ми автоматизованих робочих місць для бібліотекарів;
- баз даних: «Електронний каталог»; «Бібліотечний фонд»; «Читачі»; «МБА»; «Віртуальна довідка»; «Регламентуючі документи»; «Електронна бібліотека ХНУ»; «Рішення методичних рад»; «Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області»; «Інституційний репозитарій Хмельницького національного університету ElarKhNU»; «Науковці Хмельниччини».
- програм: «Рєєстраційна картка користувача»; «Управління персоналом»; «Облік довідково-бібліографічного обслуговування»; «Книгозабезпеченість навчального процесу»; «Поточна статистика»; «Облік додаткових послуг»; «Переоблік фонду бібліотеки ХНУ»; «Електронна бібліотека ХНУ»; «Статистика використання репозитарію».

2.2. Використання наявних програмних та технічних засобів:

- зняття статистичних показників роботи бібліотеки (щомісяця);
- збір статистичних даних про відвідування сторінки бібліотеки в соціальній мережі «Фейсбук» та популярність постів книгозбірні;
- здійснено:
 - перевірку 100-а документів у програмі «Антиплагіат»;
 - конвертацію даних формату xlsv таблиці sql для подальшого їх вливання в таблиці тематичного каталогу cards, ref_cardБД Library. Після вливання проведений загальний контроль БД Library;
 - влиття даних з таблиці cardsБД Library в таблицю data_buchzabez БД libibv з метою визначення книгозабезпеченості дисциплін;
 - створено сторінку соціологічного дослідження «Інституційний репозитарій в інформаційному просторі університету» на вебсайті. Опитування реалізоване

за допомогою php-файлів через внесення відповідей користувачів у таблицю anketa_3_2023 в БД anketa. Розроблено php файл для аналізу результатів анкетування. Для залучення більшої кількості користувачів до опитування використано інструмент масової розсилки на e-mail користувачів та Google Форми;

- адміністрування програмного модуля «Краєзнавчий фонд» з можливістю пошуку з веббраузера за прізвищем, роком видання, назвою, тематикою документів. БД містить повнотекстові версії документів;
- адміністрування, наповнення інституційного репозитарію Хмельницького національного університету ElarKhNU, видачі статистики;
- адміністрування програмного модуля «Наукові публікації працівників бібліотеки ХНУ», який розміщений на сайті бібліотеки в розділі «Наукова діяльність». Модуль передбачає можливість пошуку публікації за автором, назвою, роком публікації, а також додаткових відомостей щодо назви. Для роботи даного модуля створено php-файли. У середовищі SQL, в БД libivn створена таблиця nauk_rub;
- перенесення інституційного репозитарію ХНУ на новий сервер ЦЦТ та зміна адреси сайту на <https://elar.khmnu.edu.ua>;
- адміністрування віртуального сервера, за допомогою якого співробітники бібліотеки з домашніх ПК мають авторизований доступ до АБІС «УФД. Бібліотека» і можливість працювати з її основною БД «Електронний каталог» та допоміжними модулями;
- створення та редагування віртуальних виставок;
- створення відеопрезентацій та відеороликів:
 - створено та озвучено 2 відеоролики за допомогою Narakeet - програми для читання тексту через електронний синтез мови штучним інтелектом;
 - відеоролики: «До ювілею науковця Дихи О.В.», «До Дня науки»; «Презентація нової книги колективу авторів «Теплові насоси та їх застосування»;
 - ролики: «До ювілею директорки книгозбірні Олени Айвазян»; «До Всеукраїнського дня бібліотек «Дякую, солдате!»»;
- за допомогою програми «Canva» та з використанням Magic Media – додатку для створення зображень на основі ШІ створили новорічну вітальну листівку, яку надіслано на електронні адреси колег, установ, з якими співпрацює НБ ХНУ;
- почали використовувати GPT-чат при роботі з текстами.
- проведено:
 - технічне обслуговування наявної комп'ютерної та копіювальної техніки;
 - поточний ремонт технічних засобів;
 - модернізацію 8-ми комп'ютерів для співробітників, встановлення Windows 10 та зібрано з комплектуючих новий ПК, на якому теж встановлено Windows 10;
 - технічну підтримку усіх інформаційних та просвітницьких заходів бібліотеки, а також занять з підвищення кваліфікації;
 - оформлення розгорнутих книжкових виставок, просвітницьких заходів та оглядів;
 - технічну підтримку онлайн-конференції «Бібліотеки закладів вищої освіти: історія та сьогодення», перегляду вебінарів;
 - обробку відеофайлів, аудіофайлів для проведення масових заходів;
 - виготовлення читацьких карток (ламінування, штрихкоди) для студентів I курсу, сторонніх користувачів, інших категорій користувачів – всього 821 шт.;
 - виготовлення штрихкодів для документів – 1000 та для читацьких карток – 821;

- виготовлення копій документів для користувачів та внутрішніх потреб бібліотеки;
- інвентаризацію всіх технічних засобів бібліотеки.

Придбано багатофункціональний пристрій Canon I-Sensys MF3010.

Списано відеомагнітофон, цифрова фотокамера, принтери, системні блоки та сервера.

Господарська робота

Господарська робота спрямовувалася на поліпшення умов праці працівників бібліотек та підвищення комфортності обслуговування читачів. Впродовж року у книгозбірнях об'єднання проводилися косметичні ремонти, підтримувалися в належному стані приміщення, меблі, техніка. Проводилися санітарні дні в книгосховищах та зонах обслуговування з метою дотримання необхідного санітарно-гігієнічного режиму зберігання документів. Здійснено перевірку роботи систем пожежної автоматики, вентиляційних установок, систем освітлення. Систематично проводились виробничі наради, зокрема з господарських питань.

Бібліотека КПНУ

Підрозділи бібліотеки були вчасно забезпечені бібліотечною технікою (формуляри читача, щоденники роботи, каталожні картки, поличні та каталожні роздільники тощо).

Протягом року здійснювалися ремонт комп'ютерної техніки та заправка принтерів, проведено інвентаризацію технічних засобів.

Замінено зношені лампи освітлення у приміщенні читального залу № 2, книгосховищі центрального абонементу, відділі комплектування та наукової обробки документів.

Проведено ремонт стелі та підлоги у читальному залі №1 (сильні опади у вигляді дощу спричинили протікання стелі).

Відремонтовано приміщення читального залу педагогічного факультету.

НБ ЗВО «ПДУ»

Протягом звітнього року у приміщеннях наукової бібліотеки здійснювалися заходи з утримання всіх бібліотечних приміщень у належному санітарно-гігієнічному і протипожежному стані.

НБ ХНУ

Через розміщення в приміщеннях бібліотечного корпусу тимчасово евакуйованого Херсонського технічного університету два читальні зали бібліотеки (6, 8 поверхи) було підготовлено для освітніх потреб (навчання студентів ХНУ).

**Перелік
наукових публікацій працівників бібліотек ЗВО
Хмельницького методичного об'єднання
за 2023 рік**

Наукові публікації працівників бібліотеки Хмельницького національного університету		посада автора
1.	Айвазян О. Бібліотеки закладів вищої освіти Хмельниччини під час російсько-української війни [Електронний ресурс] / О. Айвазян // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Серія : Бібліотекознавство. Книгознавство. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 7. – С. 5–12. – Режим доступу: https://elar.khmnmu.edu.ua/handle/123456789/15515 . – Назва з екрана.	Директор бібліотеки
2.	Айвазян О. Б. Бібліотеки – свідки і творці історії області / О. Б. Айвазян // Бібліотечний шлях в історії та сьогоденні Хмельниччини : зб. доп. і поповідомл. наук.-практ. конф., м. Хмельницький, 29 верес. 2022 р. – Хмельницький : Стрихар А.М., 2023. – С. 8–15.	Директор бібліотеки
3.	Айвазян О. Ровесниця бібліотеки [Електронний ресурс] / О. Айвазян // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Серія : Бібліотекознавство. Книгознавство. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 7. – С. 25–31. – Режим доступу: https://elar.khmnmu.edu.ua/handle/123456789/15515 . – Назва з екрана.	Директор бібліотеки
4.	Баланюк Т. М. Вебсайт наукової бібліотеки Хмельницького національного університету: безперервний доступ до знань / Т. М. Баланюк // Бібліотека в освітньому просторі : інформ. бюл. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – № 28 : Автоматизація бібліотечної діяльності на сучасному етапі. – С. 41–52.	Головний бібліотекар науково-методичного відділу
5.	Бичко О. М. Розвиток наукового інформаційного середовища університету: роль бібліотеки / О. М. Бичко // Бібліотека в освітньому просторі : інформ. бюл. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – № 28 : Автоматизація бібліотечної діяльності на сучасному етапі. – С. 6–12.	Завідувач інформаційно-бібліографічного відділу (ІБВ)
6.	Бичко О. Роль бібліотеки у формуванні інформаційної культури та академічної доброчесності студентів [Електронний ресурс] / О. Бичко, А. Кандул, Н. Нагорна // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Серія : Бібліотекознавство. Книгознавство. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 7. – С. 85–91. – Режим доступу: https://elar.khmnmu.edu.ua/handle/123456789/15515 . – Назва з екрана	Бичко – зав.ІБВ Кандул – головний бібліотекар ІБВ, Нагорна – зав. сектора НТД
7.	Диха С. В. Використання сучасних засобів автоматизації при інвентаризації бібліотечного фонду / С. В. Диха // Бібліотека в	Завідувач відділу зберігання фондів

	освітньому просторі : інформ. бюл. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – № 28 : Автоматизація бібліотечної діяльності на сучасному етапі. – С. 13–18.	
8.	Мацей О. Автоматизація книгозбірень ЗВО Хмельниччини: історичний аспект [Електронний ресурс] / О. Мацей // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Серія : Бібліотекознавство. Книгознавство. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 7. – С. 121–137. – Режим доступу: https://elar.khmnmu.edu.ua/handle/123456789/15515 . – Назва з екрана	Заступник директора
9.	Мацей О. Від бібліотекаря – до директора. Шлях до успіху (до 60-річного ювілею директорки Наукової бібліотеки Хмельницького національного університету О. Б. Айвазян) / О. Мацей, С. Молчанова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – № 3. – 2023. – С. 59–62.	Заступник директора; Завідувач науково-методичного відділу
10.	Мацей О. О. Інформаційні технології у сучасних бібліотеках: нові можливості і перспективи / О. О. Мацей // Бібліотека в освітньому просторі : інформ. бюл. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – № 28 : Автоматизація бібліотечної діяльності на сучасному етапі. – С. 33–41.	Заступник директора
11.	Мацей, О. Стратегічна візія Наукової бібліотеки Хмельницького національного університету: від ідеї до втілення (до 60-річчя з дня заснування книгозбірни) [Текст] / О. Мацей, С. Молчанова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2023. – №1. – С.57-59.	Заступник директора; Завідувач науково-методичного відділу
12.	Молчанова С. А. Роль бібліотеки університету у формуванні, підтримці та розвитку інституційного репозитарію / С. А. Молчанова // Бібліотека в освітньому просторі : інформ. бюл. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – № 28 : Автоматизація бібліотечної діяльності на сучасному етапі. – С. 19–32.	Завідувач науково-методичного відділу
13.	Молчанова С. Соціально-комунікаційна діяльність бібліотеки вишу в сучасному інфопросторі [Електронний ресурс] / С. Молчанова // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Серія : Бібліотекознавство. Книгознавство. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 7. – С. 138–144. – Режим доступу: https://elar.khmnmu.edu.ua/handle/123456789/15515 . – Назва з екрана.	Завідувач науково-методичного відділу
14.	Прокопчук В. Особливості функціонування бібліотечної системи Хмельниччини в 1990-ті роки / В. Прокопчук, О. Айвазян // Матеріали VII Подільської наукової історико-краєзнавчої конференції, м. Хмельницький, 22 вересня 2023 р. – Хмельницький : ХКТЕІ, 2023. – С. 345–363.	Директор бібліотеки
15.	Таланчук О. Інноваційна діяльність наукової бібліотеки в епоху діджиталізації / О. Таланчук // Бібліотека в освітньому просторі : інформ. бюл. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – № 28 : Автоматизація бібліотечної діяльності на сучасному етапі. – С. 52–61.	Завідувач сектора електронної бібліотеки

16.	Таланчук О. Простір життя – бібліотека [Електронний ресурс] / Б. Таланчук, В. Фоміних // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Серія : Бібліотекознавство. Книгознавство. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 7. – С. 77–84. – Режим доступу: https://elar.khmnpu.edu.ua/handle/123456789/15515 . – Назва з екрана	Завідувач сектора електронної бібліотеки; Завідувач відділу комплектування та наукової обробки документів
Наукові публікації працівників бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка		
1.	Биковська В. Ф. Культурно-просвітницька робота читального залу історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (2018–2022 рр.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; [редкол.: С. Копилов (голова), Л. Климчук (відп. ред.) та ін.]. – Вип. 7. – Кам'янець-Поділ : К-ПНУ, 2023. – (Серія: Бібліотекознавство. Книгознавство ; вип. 7). – С. 32-39.	завідувач сектору читального залу історичного факультету
2.	Климчук Л. В. Діяльність бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка в інформаційному забезпеченні освітнього процесу і наукової діяльності // Там само. – С. 97–103.	Директор бібліотеки
3.	Кушнір І.І., Смельцова Л.Ж. Особливості комплектування бібліотечного фонду Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у період 2018-2022 рр. // Там само. – С. 55–63.	завідувач відділу комплектування та наукової обробки документів; бібліотекар II категорії
4.	Лук'янчук І.М., Гайшук Г.В. Іменний фонд Олега Рарицького: шляхами борців за українську ідею // Там само. – С. 103–109.	провідний бібліотекар читального залу № 1; завідувач інформаційно-бібліографічного відділу
5.	Марценківська О.Ю. Бібліотеки закладів освіти як осередки цифрової освіти в Україні // Там само. – С. 109–114.	бібліотекар читального залу електронної бібліотеки
6.	Озімовська І.Л., Ситник Л.В. Актуальні аспекти бібліотечної діяльності // Там само. – С. 145–151.	провідний бібліотекар центрального абонементу; завідувач сектору центрального абонементу
7.	Резнічук Л.В. Діяльність бібліотек в умовах військового стану // Там само. – С. 18–25.	завідувач відділу абонементів і читальних залів
8.	Скоропад Н.Я. Читальний зал мистецької літератури: досягнення та перспективи // Там само. – С. 167–174.	бібліотекар читального залу мистецької літератури

9.	Сологуб Т.В. Бібліотекар і користувач: психологічні аспекти спілкування // Там само. – С. 174–183.	завідувач сектору читального залу педагогічного факультету
Наукові публікації працівників наукової бібліотеки ЗВО «Подільський державний університет»		
1.	Гораш К. В., Захаревич Р. І. Формування конкурентоспроможності майбутніх інженерів-педагогів у контексті змін професійної освіти [Електронний ресурс] / Катерина Вікторівна Гораш, Роман Ігорович Захаревич // Сучасні тенденції та перспективи розвитку науки, освіти, технологій і суспільства: зб. доп. міжнар. науково-практ. конф., Кременчук, 18 листоп. 2023 р.). – [Б. м.], 2023. – С. 9–11. – Режим доступу: http://www.economics.in.ua/2023/11/18.html . – Назва з екрана.	В.о. директора наукової бібліотеки
2.	Гораш К. В. Інноваційність освітнього середовища ЗВО: особливості впровадження інновацій [Електронний ресурс] / Катерина Вікторівна Гораш // Актуальні питання науки, освіти та технологій в умовах сучасних викликів : зб. тез доп. міжнар. науково-практ. конф., Кременчук, 9 трав. 2023 р. – [Б. м.], 2023. – С. 13–15. – Режим доступу: http://www.economics.in.ua/2023/05/9-1.html . – Назва з екрана.	В.о. директора наукової бібліотеки
3.	Гораш К. В. Наукова школа Миколи Івановича Бахмата: наука, творчість, життя [Електронний ресурс] / Катерина Вікторівна Гораш // Історія Закладу вищої освіти «Подільський державний університет» в персоналіях» : зб. наук. пр. II Регіон. наук.-теоретич. інтернет-конф., Kamianets-Podilskyi, Khmelnytskyi region,, 24 квіт. 2023 р. – Kamianets-Podilskyi, Khmelnytskyi region,, 2023. – С. 60–66. – Режим доступу: http://188.190.43.194:7980/jspui/handle/123456789/11513 . – Назва з екрана.	В.о. директора наукової бібліотеки
Наукові публікації працівників бібліотеки Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії		
1.	Дитинник Л.В. Інноваційно-комунікативний розвиток академічної бібліотеки // Практична психологія XXI століття: проблеми та перспективи: матеріали VII міжвуз. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 20квіт. 2023 р.). Хмельницький : ХГПА, 2023	Директор бібліотеки
2.	Дитинник Л.В. Лицар з легіону рідного слова (до 60-річчя В.А.Захар'єва) // Хмельницькі красзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. [редкол. Телячий Ю. В. (голова), Блажевич Ю. І. (співголова), Єсюнін С. М. (відп. секр.) та ін.]. Хмельницький, 2023. Вип. 40. С. 226-232.	Директор бібліотеки
3.	Дитинник Л.В. Роль бібліотеки на інформаційному фронті під час російсько-української війни // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; [редкол.: С. Копилов (голова), Л. Климчук (відп. ред.)	Директор бібліотеки

	та ін.]. – Вип. 7. – Кам’янець-Поділ : К-ПНУ, 2023. – (Серія: Бібліотекознавство. Книгознавство ; вип. 7). – С. 12-18	
4.	Дитинник Л.В. Стратегія розвитку бібліотеки Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії. // Краєзнавець Хмельниччин.: наук.-краєзн. зб. [гол. редкол. Ю.В.Телячий; відп. ред. В. С. Прокопчук, В. Р. Адамський та ін.]. Хмельницький : ХОО НСКУ, 2023. Вип. 15. С. 171-178.	Директор бібліотеки
Наукові публікації працівників бібліотеки Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту		
1.	Борейко В.М. Село Митинці на Хмельниччині: 440 років з часу першої письмової згадки // XVII Подільська наукова історико-краєзнавча конференція: матер. наук. іст.-краєзн. конф., м. Хмельницький, 22 вересня 2023р. – Хмельницький : ХКТЕІ, 2023. – С. 177-183	Директор бібліотеки
2.	Славноліття Надії Миколаївни Синиці – подвижниці бібліотечного краєзнавства Хмельниччини (до 70-річчя з дня народження) / Ю.І. Блажевич, В.М. Борейко // Хмельницькі краєзнавчі студії: наук.-краєзн. зб. – Хмельницький : ФОП Стрихар А. М., 2023. – Вип. 42. – С.32-36	Директор бібліотеки
3.	Грищенко М.Ю., Гончарук В.А. Інноваційний менеджмент у призмі екологізації готельного бізнесу // Трансформаційні процеси в економіці: від конкуренції до кооперації : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф., м. Хмельницький, 26 жовтня 2023р. – Хмельницький : ХКТЕІ, 2023. – 77-79.	Грищенко М. Ю. – бібліотекар (0,5 ставки) Гончарук В. А. пров.фахівець Центру професійно-кар’єрної орієнтації та бенчмаркінгу
Загалом: 35 публікацій		